

खोटो संकलक

खोटो अवधिको

पाठ्यक्रम

(कम्पटेन्सीमा आधारित)

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्

पाठ्यक्रम विकास महाशाखा

सानोठिमी, भक्तपुर

२०७०

बिषय सूची

परिचय.....	4
लक्ष्य	4
उद्देश्यहरू.....	4
कार्बोको वर्णन	4
समयावधि.....	5
लक्षित समूह.....	5
लक्षित स्थान	5
समूहको आकार	5
प्रशिक्षणको माध्यम	5
हाजिरीको स्वरूप	5
पाठ्यक्रमको केन्द्रियित्वु.....	5
प्रवेशका आधारहरू	5
प्रशिक्षणको माध्यम र सामग्रीहरू:.....	6
प्रशिक्षण सिकाइ विधिहरू	6
अनुगमनको प्रावधान.....	6
श्रेणी निर्धारण पद्धति	6
प्रशिक्षार्थी विवरण	6
प्रशिक्षकको न्यूनतम योग्यता.....	7
प्रशिक्षकको / प्रशिक्षार्थी अनुपात.....	7
प्रशिक्षकहरू सुझाव	7
प्रशिक्षार्थीहरूका मूल्याङ्कनका लागि विशेष सुझावहरू.....	8
सीपको लागि सुझाव.....	8
अन्य सुझावहरू.....	9
प्रमाणपत्रका लागि आवश्यकताहरू.....	9
तीप परीक्षणको प्रावधान.....	9
भौतिक संरचनाका आवश्यकताहरू.....	9
पाट्य संरचना.....	10
औजार/ सामग्रीहरूको सूची	11
स्रोतहरू औजार तथा उपकरणहरू.....	11
स्रोतहरू.....	12
खपतहुने सामानहरू (२० जना प्रशिक्षार्थीको एउटा समूहका लागि).....	12
मोड्यूल : १ औजार/उपकरण संचालन गर.....	13
मोड्यूल : २ तयारी काम गर्ने.....	30
मोड्यूल : ३ व्येजिङ्को काम गर	37

मोड्युल : ४ खोटो संकलनको काम गर	43
मोड्युल : ५ खोटो संकलन पछिको काम गर	48
मोड्युल : ६ अभिलेख राख	54
मोड्युल : ७ मरमत संभार गर्ने	59
मोड्युल : ८ प्रयोगात्मक गणित	64
मोड्युल : ९ पेशागत स्वास्थ्य र सुरक्षा	76
मोड्युल : १० सञ्चार	82
GENERAL QUALITY INDICATORS	92

परिचय

खोटोको कामसंग सम्बद्ध पेसाका लागि आवश्यक ज्ञान, सीप र मनोवृत्ति भएका अर्धदक्ष र बजारमुखी खोटो संकलक गर्ने उद्देश्यले यो पाठ्यक्रम निर्माण गरिएको हो । यसबाट नेपाल र विदेशमा समेत यो पेशाका लागि रोजगारदाताबाट माग गरिएबमोजिमका खोटो संकलक प्राप्त गर्न सहयोग हुनेछ । यस पाठ्यक्रमको प्रयोग गरी देशमा खोटो संकलन गर्न सक्षम खोटो संकलक उत्पादन गर्न सकिनेछ । रोजगारीका लागि विदेश जाने नेपाली नागरिकले पनि यो तालिम लिएमा खोटो संकलन गर्ने संस्थाहरूमा खोटो संकलकका काम पाउन योग्य हुनेछन् । यो पाठ्यक्रम अनुसार प्रशिक्षण लिएका नेपाली प्रशिक्षार्थीले तालिम दिने संस्थाका कक्षामा सैद्धान्तिक ज्ञान तथा खोटो संकलन गर्न विभिन्न स्थानमा प्रयोगात्मक सीपहरू सिक्न अभ्यास गर्नेछन् । यो पाठ्यक्रममा राखिएका सीप र ज्ञानले प्रशिक्षार्थीका सीप र ज्ञानमा सुधार ल्याई पेशाका लागि आवश्यक दक्ष खोटो संकलक बन्न मद्दत गर्दछन् । तालिमबाट दक्षता हासिल गरिसकेपछि कतिपय प्रशिक्षार्थीले देशका सम्बन्धित उद्योग कारखाना वा वैदेशिक रोजगारदाता मार्फत् रोजगारी प्राप्त गर्दछन् । आफै व्यवसाय गर्न चाहने केही प्रशिक्षार्थीले व्यवसाय संचालन सम्बन्धी सीपको जानकारी गरी स्वरोजगारी सुरु गर्ने अवसर पाउनेछन् । यसबाट ती कामदारको जीवन स्तर अभिवृद्धि हुनेछ । जसको प्रतिफलस्वरूप गरिबी न्यूनीकरण गर्ने राष्ट्रिय कार्यक्रमको मूलधारमा महत्वपूर्ण योगदान पुग्नेछ ।

लक्ष्य

यो पाठ्यक्रमको उद्देश्य खोटो संकलन संबन्धी सीपयुक्त जनशक्ति उत्पादन गर्नु हो । यसबाट उत्पादित जनशक्तिहरूले खोटो संकलन गर्ने संस्थामा खोटो संकलकको काम गर्न सक्नेछन् । यो पेसामा बजारको माग पर्याप्त छ । यसर्थ यिनीहरूलाई स्थानीय, राष्ट्रिय र अन्तरराष्ट्रिय कारखानाहरूमा रोजगारीका अवसरहरू प्राप्त हुनेछन् । उद्यमी प्रशिक्षार्थीहरूलाई स्वरोजगार हुनका लागि व्यवसाय संचालनका सीपहरू समेत प्रदान गरिनेछ ।

उद्देश्यहरू

प्रशिक्षणको अन्तमा सहभागीहरू देहायका सीप प्रदर्शन गर्न योग्य हुनेछन्:

- खोटो संकलनको योजना तयार गर्न ।
- सल्लाका रुखमा पोल्ने काम (ब्रेजिङ) गर्न ।
- खोटो संकलन गर्न ।
- खोटो संकलनका लागि आवश्यक औजार तथा उपकरणको मर्मत गर्न ।
- सुरक्षका उपायहरू अपनाउन ।
- संकलित खोटो भण्डारण गर्न
- अभिलेख राख्न ।

कोर्षको वर्णन

यो पाठ्यक्रम खोटो संकलनको पेसागत सीपमा आधारित छ । यसकारण प्रशिक्षार्थीहरूलाई खोटो संकलनको आधारभूत ज्ञान र सीप प्रदान गर्ने उद्देश्यले यो पाठ्यक्रम निर्माण गरिएको छ । यो कोर्षले खोटो संकलनको परिचय, सुरक्षा उपायहरू, आधारभूत औजार र सीपहरू विभिन्न भागहरूको तयारी कार्य गर्ने कार्यमा सीप प्रदान गर्ने लक्ष्य राखिएको छ । यो कोर्षले आवश्यक बलीयो खोटो संकलनको काम गर्ने सीप प्रदान गर्दछ । यसमा आवश्यकता अनुसारको नापका लागि गणितीय ज्ञान र नाप गर्ने सीप तथा नापका इकाइको परिवर्तनको ज्ञान र सीप, पेशागत स्वास्थ्य तथा सुरक्षा र सञ्चार सीप समेत समावेस गरिएका छन् जस्तै प्रशिक्षार्थीलाई जीविकाका लागि मूलभूत सीपहरू

प्राप्त हुनेछन् । यसमा प्रशिक्षणका लागि आवश्यकता अनुसार निश्चित समयावधि तोकिएको छ । यो पाठ्यक्रम अनुसार प्रशिक्षण दिन प्राविधिक ज्ञान दिन विभिन्न तहको प्राविधिजहरू र सीपको अभ्यासका लागि काममा अनुभवी दक्ष व्यक्तिको आवश्यकता हुनेछ । प्रशिक्षक तालिमदाताहरूद्वारा प्रदर्शन गरिने कार्य, सीप अभ्यासका लागि प्रशिक्षार्थीलाई अवसर दिइनेछ । प्रशिक्षार्थीहरूले उपयुक्त औजार, सामग्री, यन्त्र र वस्तुहरू प्रयोग गर्ने अभ्यास गर्दै सिक्नेछन् । यसका साथै आफूले सिकेका ज्ञानका आधारमा सीपमा बढी दक्षता प्रदान गर्ने प्रशिक्षार्थीहरूलाई कार्यगत तालिमको पनि व्यवस्था गरिएको छ । यसले गर्दा प्रशिक्षार्थीहरूले सीपमा बढी दक्षता हासिल गर्ने विश्वास गरिएको छ ।

समयावधि

यो तालिम कार्यक्रमको कूल समयावधि कार्यगत तालिम समेत ३९० घण्टा हुनेछ ।

लक्षित समूह

न्यूनतम साधारण लेखपढ गर्न सक्ने विद्यालय छाडेका युवायुवतीनै यो तालिम कार्यक्रमको लक्षित समूह हुनेछन् । ग्रामीण क्षेत्रका महिला, गरीब, दलित, मुक्त कमैया, जनजाति, सुविधाविहिन समूह, द्वन्द्व प्रभावित व्यक्तिहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

लक्षित स्थान

यो तालिमको लक्षित स्थान नेपाल देशभर हुनेछ ।

समूहको आकार

यस पाठ्यक्रममा निर्दिष्ट सम्पूर्ण कार्य/दक्षता अभ्यासको लागि सम्पूर्ण आवश्यक सामग्रीहरू उपलब्ध गराइएमा यो तालिम कार्यक्रमको लागि अधिकतम २० जनाको समूह हुनेछ ।

प्रशिक्षणको माध्यम

यस कार्यक्रमको प्रशिक्षणको माध्यम नेपाली हुनेछ । आवश्यक भएमा स्थानीय भाषाको प्रयोग गरिनेछ ।

हाजिरीको स्वरूप

आन्तरिक तथा बाह्य परीक्षाका लागि योग्य हुनका लागि प्रशिक्षार्थीहरू सैद्धान्तिक र प्रयोगात्मक सत्रमा ९०% हाजिर हुनुपर्ने छ ।

पाठ्यक्रमको केन्द्रविन्दु

यो पाठ्यक्रम दक्षतामा आधारित छ । यसले दक्षतायुक्त कार्य सम्पादनमा जोड दिन्छ । कूल समयको ८०% प्रयोगात्मक कार्यसम्पादन र बाकी २०% सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञानका लागि छुट्याइएको छ । यसकारण निर्दिष्ट सीप/दक्षताको सम्पादनमा यो पाठ्यक्रमको प्रमुख केन्द्रविन्दु रहनेछ ।

प्रवेशका आधारहरू

तलका आधारहरूपूरा गर्ने व्यक्तिहरू यो कार्यक्रममा प्रवेश गर्न योग्य हुनेछन् :

- साधारण लेख पढ गर्न सक्ने
- न्यूनतम १६ वर्ष उमेर पुगेका
- शारीरिक तवरले तनुरुस्त
- प्रवेश परीक्षा उत्तीर्ण

प्रशिक्षणको माध्यम र सामग्रीहरूः

प्रभावकारी प्रशिक्षण तथा प्रदर्शनका लागि तलका सामग्रीहरू आवश्यक छन् ।

छापेका मेडियाका सामग्रीहरू (अभ्यास कार्य पाना, व्यक्तिकेन्द्रित तालिम प्याकेज, रुजु सूची, आदि)

नन प्रोजेक्टेड (non-projected) मेडिया सामग्रीहरू (डिस्प्ले नमूनाहरू, फिलप चार्ट, पोस्टर, लेखका लागि कालो / सेतो पाटी आदि)

प्रोजेक्टेट मिडिया सामग्रीहरू (अपारदर्शी प्रक्षेपणहरू, ओभरहेड प्रोजेक्टर ट्रान्सपरेन्सीहरू, स्लाइडहरू आदि)

श्रव्य-दृश्य सामग्रीहरू (श्रव्य टेप, फिल्म, स्लाइडटेप कार्यक्रम, भिडियोडिस्क, भिडियो टेपहरू आदि)

प्रशिक्षण सिकाइ विधिहरू

यो तालिम कार्यक्रम प्रशिक्षण दिदा उदाहरणयुक्त व्याख्या, प्रदर्शन, अनुकरण, निर्देशित अभ्यास, प्रयोगात्मक अभ्यास र अन्य व्यक्तिगत सिकाइ हुनेछ ।

- सैद्धान्तिक: छलफल, कार्यदेश, समूह छलफल ।
- प्रयोगात्मक: प्रदर्शन, अवलोकन निर्देशित अभ्यास र स्वअभ्यास ,

अनुगमनको प्रावधान

- प्रथम अनुगमन: कार्यक्रमको समापनको तीन महिनापछि ।
- अनुगमन चक्र: पहिलो अनुगमनपछि तीन तीन महिनाको एक वर्षसम्म ।

श्रेणी निर्धारण पद्धति

जाँच / मूल्याङ्कनमा निम्नानुसारका प्रतिशतमा प्रशिक्षार्थीहरूको श्रेणी निर्धारण गरिनेछ ।

- विशिष्ट: ८०% वा बढी अंक ल्याई उत्तीर्ण
- प्रथम श्रेणी: ७५% भन्दा बढी र ८०% भन्दा कम अंक ल्याई उत्तीर्ण
- द्वितीय श्रेणी: ६५% भन्दा बढी र ७५% भन्दा कम अंक ल्याई उत्तीर्ण
- तृतीय श्रेणी: ६०% भन्दा बढी र ६५% भन्दा कम अंक र ल्याई उत्तीर्ण

प्रशिक्षार्थी विवरण

- पूरा कोर्सको प्रत्येक क्षेत्र अन्तर्गतका प्रत्येक सीपमा दक्षता सुनिश्चित गर्न सम्बन्धित प्रशिक्षकद्वारा प्रशिक्षार्थीको कार्य सम्पादनको निरन्तर मूल्याङ्कनको व्यवस्था गरिनेछ । यस्तो मूल्याङ्कन कार्यगत अभ्यासमा आधारित हुनेछ ।
- प्रशिक्षणको चरणमा प्रशिक्षकद्वारा सैद्धान्तिक प्रशिक्षणका लागि लिखित वा मौखिक जाँच लिएर प्रशिक्षार्थीको सम्बन्धित विषयवस्तुको ज्ञानको र मूल्याङ्कन गरिनेछ । यस्तो मूल्याङ्कन पूरा कोर्सको लागि ३ वटा आन्तरिक र एउटा अन्तिम लिखित मूल्याङ्कन गरिनेछ । यो मूल्याङ्कन सामान्यतः वस्तुगत प्रश्नमा आधारित हुनेछ ।
- कक्षागत तालिमको मूल्याङ्कनमा प्रयोगात्मक सीपको आन्तरिक मूल्याङ्कन १००% र सैद्धान्तिक ज्ञानको जाँचको ७५ प्रतिशत आन्तरिक मूल्याङ्कन र ५०% बाह्य मूल्याङ्कन हुनेछ । तालिममा संलग्न प्रशिक्षकले आन्तरिक मूल्याङ्कन गर्दछन् । बाह्य मूल्याङ्कन तालिम दिन लगाउने संस्था वा उसले तोकेको व्यक्ति वा संस्थाले गरछ ।

- कार्यगत तालिमको मूल्याङ्कन कार्यगत तालिममा बसेको संस्थाले ८०% र तालिम दिने संस्थाले २०% गर्दछ ।
- प्रशिक्षण दिने संस्थाले नै प्रवेश परीक्षा लिनेछ ।

प्रशिक्षकको न्यूनतम योग्यता

- सम्बन्धित विषय वा खोटो संकलन संबन्धी पेशामा सीप परीक्षाको ३ तह उत्तीर्ण वा २ तह उत्तीर्ण गरी कम्तीमा २ वर्ष काम गरेको वा सो पेसामा ५ वर्षदेखि संलग्न भई अनुभव प्राप्त गरेको खोटो संकलन गर्न जान्ने ।

प्रशिक्षकको /प्रशिक्षार्थी अनुपात

सैद्धान्तिक कक्षामा १ (प्रशिक्षक): २० (प्रशिक्षार्थी)

प्रयोगात्मक कक्षाहरूमा (कार्यशाला र प्रयोगशालामा) १ (प्रशिक्षक): १० प्रशिक्षार्थी

प्रशिक्षकहरूलाई सुभाव

यो व्यावसायिक तालिम कार्यक्रमका लागि पेसागत पाठ्यक्रम हो । यो पाठ्यक्रम रोजगारविहीन साक्षर युवालाई लक्षित गरी बनाइएको छ । राष्ट्रिय सीप परीक्षण समितिहरूले संचालन गरिने पेसाका आधारभूत तह उत्तीर्ण गर्न आवश्यक ज्ञान र सीप प्राप्त गर्न सक्ने गरी तयार गरिएको छ । यो पाठ्यक्रम निर्माण गर्दा केही निश्चित आधारभूत सिद्धान्त र प्रक्रियाहरू अपनाइएका छन् । पाठ्यक्रम निर्माण समूह पाठ्यक्रम प्रयोगकर्ताहरूका लागि केही सुभाव प्रदान गर्दछ ।

१. तालिम कोर्सको सम्पूर्ण लक्ष्य अध्ययन गर्नुहोस् ।
  २. प्रत्येक निर्दिष्ट कामको अन्तिम कार्य सम्पादन सूचक उद्देश्य र सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान पूर्णरूपमा अध्ययन गर्नुहोस् । प्रयोगात्मक निर्दिष्ट काम गर्न समर्थ बनाउने उद्देश्यले सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान राखिएको हो ।
  ३. प्रत्येक प्रशिक्षार्थीहरूलाई पहिलो दिनमा तै प्रत्येक क्षेत्रका सीपको सूची दिएर र उसको/ उनको शिकाईको मूल्याङ्कन गर्ने प्रक्रियाको वर्णन गर्नुहोस् ।
  ४. प्रशिक्षकहरूले प्रशिक्षार्थीको क्रियाकलापको लागि योजना गर्नुहोस् र पाठ्यक्रमले दिएका तलका जानकारीका आधारमा दृश्य सामग्री बनाउनुहोस् ।
    - सीप
    - उद्देश्य
    - सम्बन्धित ज्ञान
  ५. सम्भन्नपर्ने सबैभन्दा महत्वपूर्ण कुरा हो कि प्रशिक्षार्थी प्रत्येक निर्दिष्ट काम जान्न मात्र नभई काम गर्न समर्थ हुनुपर्ने छ । काम जान्नमा भन्दा काम गर्नमा बढी केन्द्रित हुनुहोस् ।
  ६. विषय विशेषज्ञहरूले सीप र ज्ञान सिकाउने समयको अनुमान गरेका छन् । त्यसैले प्रशिक्षकहरूले आफ्नो चाल र गतिमा सिकाएर तालिमको समय भित्रमा अन्तिम कार्य सम्पादन सूचक उद्देश्य पूरा गर्न निश्चित गर्नुहोस् ।
  ७. प्रत्येक क्षेत्रको प्रशिक्षण पछि प्रशिक्षार्थीलाई समस्या वा योजना दिनुहोस् ।
  ८. आफ्नै व्यवसाय संचालन गर्न इच्छुक प्रशिक्षार्थीलाई उद्यमशिलता विकासका लागि थप ज्ञान दिनुहोस् ।
- प्रशिक्षणको लागि सुभाव**
१. उद्देश्य चयन गर्नुहोस् ।
  - संज्ञानात्मक क्षेत्रका उद्देश्य लेख्नुहोस्

- मनोकार्यात्मक क्षेत्रका उद्देश्य लेखनुहोस्
  - भावात्मक क्षेत्रका उद्देश्य लेखनुहोस्
२. विषयवस्तु चयन गर्नुहोस् ।
- विस्तृत तबरले विषयवस्तुको अध्ययन गर्नुहोस् ।
  - संज्ञानात्मक क्षेत्रसाग सम्बन्धित विषयवस्तु चयन गर्नुहोस् ।
  - मनोकार्यात्मक क्षेत्रसंग सम्बन्धित विषयवस्तु चयन गर्नुहोस् ।
  - भावनात्मक क्षेत्रसाग सम्बन्धित विषयवस्तु चयन गर्नुहोस् ।
- ३ प्रशिक्षणात्मक विधिहरू चयन गर्नुहोस् ।
- प्रशिक्षक केन्द्रित विधि: प्रदर्शन, प्रश्नोत्तर, समान्यीकरण (इन्डक्सन) तथा विशिष्टिकरण (डिडक्सन) विधि
  - विद्यार्थी उन्मुख विधि जस्तै प्रयोगात्मक, समस्या समाधान, सर्वेक्षण
  - अन्तर्किर्णियात्मक विधि जस्तै: छलफल, लघु-शिक्षण र प्रदर्शनी ।
४. पाठ्योजनाको उद्देश्य र ज्ञान अभिवृद्धि ज्ञानका आधारमा प्रशिक्षणात्मकविधि चयन गर्नुहोस् ।
५. उपयुक्त शैक्षिक सामग्रीहरू चयन गरी उपयुक्त समय र स्थानमा समीक्षा गर्नुहोस् ।
६. ज्ञान र सीप क्षेत्रसंग मिलाइ प्रशिक्षार्थीको मूल्याङ्कन गर्नुहोस् ।
७. कक्षा कोठा/फिल्डको कार्य/कार्यशालाको संरचना/व्यवस्थापनका लागि योजना गर्नुहोस् ।
८. उद्देश्य, विषयवस्तु र प्रशिक्षणात्मक विधिहरूको संयोजन गर्नुहोस् ।
९. सैद्धान्तिक तथा प्रयोगात्मक कक्षाहरूको पाठ्योजना तयार गर्नुहोस् ।
१०. प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुहोस् ।
११. प्रशिक्षण/कार्यक्रमको मूल्याङ्कन गर्नुहोस् ।

प्रशिक्षार्थीहरूका मूल्याङ्कनका लागि विशेष सुभावहरू

- १ कार्य विश्लेषण गर्नुहोस् ।
- २ विस्तृत कार्यसम्पादन रुजु गर्ने सूची तयार गर्नुहोस् ।
- ३ कार्यसम्पादन रुजु गर्ने सूचीको प्रयोग गरी प्रशिक्षार्थीहरूको निरन्तर मूल्याङ्कन गर्नुहोस् ।

सीपको लागि सुभाव

- १ सामान्य गतिमा सीप सम्पादन प्रदर्शन गर्नुहोस् ।
- २ प्रश्नोत्तर विधि अपनाई सीप सम्पादनको क्रममा हरेक चरण (step) को मौखिक व्याख्या गरी विस्तारै प्रदर्शन गर्नुहोस् ।
- ३ प्रशिक्षार्थीहरूको स्पष्टताका लागि सीपका प्रक्रियाहरू दोहोन्याउनुहोस् ।
- ४ सीप/कार्यको प्रदर्शन गर्नुहोस् ।

सीप प्रदर्शन अभ्यास गर्न प्रशिक्षार्थीहरूलाई अवसर दिनुहोस् ।

- १ निर्देशित अभ्यासका लागि प्रशिक्षार्थीहरूलाई अवसर दिनुहोस् ।
- २ प्रदर्शित सीप सम्पादनका लागि वातावरण सिर्जना गर्नुहोस् ।
- ३ कार्य/सीपको प्रत्येक चरणका काम गर्न प्रशिक्षार्थीहरूलाई मार्ग निर्देशन गर्नुहोस् ।
- ४ दिइएको सीप/कार्यमा दक्षता हासिल गर्न आवश्यकतानुसार प्रशिक्षार्थीहरूलाई दोहोन्याइ तेहन्याइ अभ्यास गर्न लगाउनुहोस् ।
- ५ एउटा सीप प्रदर्शनमा दक्षता देखाएपछि मात्र अर्को सीपमा लैजानुहोस् ।

अन्य सुभाबहरू

१. सीप प्रशिक्षणको विधि अपनाउनुहोस् ।
२. प्रशिक्षण गर्दा सैद्धान्तिक कक्षालाई २०% समय र सीप संपादनका लागि ८०% समय छुट्याउनुहोस् ।
३. प्रशिक्षार्थीको वर्ष – समूहसंग सम्बन्धित सिकाईका सिद्धान्तहरूको प्रयोग गर्नुहोस् ।
४. आन्तरिक उत्प्रेरणाको सिद्धान्त अपनाउनुहोस् ।
५. सिकाई सीप सम्पादनमा प्रशिक्षार्थीहरूलाई अधिकतम सहभागी गराउन सहजीकरण गर्नुहोस् ।
६. प्रशिक्षार्थीमा हाल भएको ज्ञान, मनोवृत्ति र सीपका आधारमा उनीहरूलाई प्रशिक्षण गर्नुहोस् ।

प्रमाणपत्रका लागि आवश्यकताहरू

पाठ्यक्रमले निर्धारण गरेको जिमिका आवश्यकताहरू सफलतापूर्वक पूरा गरेका प्रशिक्षार्थीहरूलाई सम्बन्धित प्रशिक्षण संस्थाले “खोटो संकलक” को प्रमाणपत्र प्रदान गर्नेछ ।

सीप परीक्षणको प्रावधान

खोटो संकलकको तालिम सफलतापूर्वक संपन्न गरेका व्यक्ति प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद, राष्ट्रिय सीप परीक्षण परिषद्बाट संचालन गरिने खाटो संकलकको सीप तह १ को सीप परीक्षण परीक्षामा संमिलित हुन सक्नेछन् । सो सीप परीक्षणमा सुरक्षा र सावधानी अपनाई दिइएको डइङ्गमा दिएको नाप अनुसारको सीप प्रदर्शन गर्ने प्रशिक्षार्थीहरूले “खोटो संकलकको सीप तह १” को प्रमाणपत्र प्राप्त गर्नेछन् ।

भौतिक संरचनाका आवश्यकताहरू

सैद्धान्तिक कक्षाकोठामा प्रत्येक प्रशिक्षार्थीलाई १० वर्गफिट र कार्यशालामा प्रत्येकलाई ३० वर्गफिटको क्षेत्र आवश्यक पर्दछ । सबै कोठा र प्रयोगशाला राम्रोसंग प्रकाश छिर्ने र हावा आवतजावत हुने खालको हुनुपर्छ ।

उपयुक्त क्षेत्रफल भएको सुसज्जित कक्षाकोठा	१
उपयुक्त क्षेत्रफल भएको आधुनिक सुविधा सम्पन्न कार्यशाला कोठा	१
आधुनिक सुविधा संपन्न प्राचार्यको कोठा	१
आधुनिक सुविधा संपन्न स्वागत कक्ष	१

पाठ्य संरचना

पेशा : खोटो संकलक		स्वभाव	समय (घण्टा)			पूर्णाङ्क		
मोड्युलहरू			सै.	व्या.	जम्मा	सै.	व्या.	जम्मा
१.	औजार, उपकरण संचालन	सै+ व्या	३	७	१०	१	४	५
२.	तयारीको काम	सै+ व्या	६	१२	१८	२	८	१०
३.	ब्लोज़िङ्को काम	सै+ व्या	५	५५	६०	५	२०	२५
४.	खोटो संकलनको काम	सै+ व्या	८	१५२	१६०	३२	१२८	१६०
५.	खोटो संकलन पछिको काम	सै+ व्या	५	५०	५५	९	३६	४५
६.	अभिलेख	सै+ व्या	४	१६	२०	२	८	१०
७.	मर्मतसम्भार	सै+ व्या	४	३६	४०	६	२४	३०
८.	प्रयोगात्मक गणित	सै+ व्या	२	९	११	१	४	५
९.	पेशागत स्वास्थ्य र सुरक्षा	सै+ व्या	२	५	७	१	४	५
१०.	संचार	सै+ व्या	३	६	९	१	४	५
		कूल जम्मा		४२	३४८	३९०	६०	२४०

सै.-सैद्धान्तिक/व्या-व्याबहारिक

औजार/सामग्रीहरूको सूची

स्रोतहरू औजार तथा उपकरणहरू

क्र.सं.	विवरण	परिमाण	कैफियत
१.	टेलरिङ्ग टेप सिलाइ फिता	२० थान	
२.	बार्क सेभर	२० थान	
३.	ब्लेज फ्रेम	२० थान	
४.	मार्किङ्ग गज	२० थान	
५.	गुभ कटर	२० थान	
६.	पट्टि	२० थान	
७.	क्ले हामर	२० थान	
८.	नँया छुरि	२० थान	
९.	स्प्रे बोटल	२० थान	
१०.	फनेल	२० थान	
११.	पट स्क्रापर	२० थान	
१२.	रेन्च्	२० थान	
१३.	फाइल फाल्लाट (सानो ठूलो)	२० थान	
१४.	फाइल हाफ राउन्ड स्मुथ	२० थान	
१५.	सान्ड स्टोन	२० थान	
१६.	बाउल	२० थान	
१७.	सोभेल	२० थान	
१८.	स्पेड	२० थान	
१९.	सिकेल	२० थान	
२०.	मार्किङ्ग गज	२० थान	
२१.	मेजरिङ्ग बालेन्स	२ थान	
२२.	काराही	१० थान	

स्रोतहरू

खपतहुने सामानहरू (२० जना प्रशिक्षणीको एउटा समूहका लागि)

क्रमसंख्या	विवरण (खपतहुने)	संख्या	कैफियत
१.	किला काँटि	२ केजि	
२.	किलनर सफागर्ने सामान	२० थान	
३.	संकलन टेन्क/टिन	२०० थान	
४.	कम्पनि टाग सहितको एप्रोन	२० थान	
५.	सुरक्षित चश्माक्षित चश्मा	२० थान	
६.	पञ्जा	२० थान	
७.	माक्स	२० थान	
८.	हेल्मेट	२० थान	
९.	गम्बुट	२० थान	
१०.	रेन कोट	२० थान	
११.	प्लास्टिकको जग	२० थान	
१२.	प्लास्टिकको बाल्टी	२० थान	
१३.	फर्स्ट एड किट (बाक्स)	२ थान	
१४.	कपास	१० मिटर	
१५.	सेतो इनामेल पेन्ट	५ लिटर	
१६.	ब्रस	४० थान	
१७.	थिनर	२ लिटर	
१८.	एच् एच ओ४	१ लिटर	
१९.	एच एन ओ३	१ लिटर	
२०.	ग्यालोन	१० थान	
२१.	स्टेरिङ रड	१० थान	
२२.	स्प्रे बोटल	२० थान	
२३.	नाम्लो	२० थान	
२४.	डोरी	२० थान	
२५.	प्लास्टिक साक (बोरा)	२० थान	
२६.	रेकर्ड बुक (अभिलेख पुस्तक)	२० थान	
२७.	कलम	२० थान	
२८.	पेन्सिल	२० पिस	
२९.	मट्टितेल	५ लिटर	

मोड्यूल : १ औजार/उपकरण संचालन गर

वर्णनः

यो क्षेत्र ढाका बुनाइका लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न औजार तथा उपकरणको सुरक्षित प्रयोग गर्न आवश्यक सीप र ज्ञान प्रदान गर रहेको छ । यसले ढाका बुनाई, जोडाई, तानको फ्रेम सेटको तयारी र बुट्टाको काम गर्न आवश्यक पर्ने विभिन्न औजार तथा उपकरणको पूर्ण परिचय, काम, महत्व र यिनको सुरक्षित प्रयोग गर्न आवश्यक सैद्धान्तिक ज्ञान र सीप प्रदान गरी प्रदान गर्दछ ।

उद्देश्यहरूः

१. ढाका बुनाइमा प्रयोग हुने आवश्यक औजार तथा उपकरणको पहिचान तथा सुरक्षित सञ्चालन र भण्डारणको व्यवस्थापन गर्न ।
२. ढाका बुनाइमा प्रयोग हुने औजार, उपकरणको जांच तथा मर्मत सम्भार गर्न ।

अवधि

सैद्धान्तिक	१० घण्टा	प्रयोगात्मक	३० घण्टा	जम्मा	४० घण्टा
-------------	----------	-------------	----------	-------	----------

निर्दिष्ट कामहरू

१. नाप्ने फिता चलाऊ
२. बार्क सेभर चलाऊ
३. ब्लेज फ्रेम चलाऊ
४. मार्किङ गज चलाऊ
५. ग्रुभ कटर चलाऊ
६. पट्टी चलाऊ
७. क्ले हामर चलाऊ
८. नयाँ छुरी चलाऊ
९. स्प्रे बोटल चलाऊ
१०. फनेल चलाऊ
११. रेन्च चलाऊ
१२. पट स्कापर चलाऊ
१३. फाइल चलाऊ
१४. सान्ड स्टोन चलाऊ
१५. साभेल चलाऊ
१६. कोदाली चलाऊ
१७. हैसिया चलाऊ
१८. मार्किङ गज चलाऊ
१९. मेजरिङ बालेन्स चलाऊ

औजार/उपकरण संचालन गर

निर्दिष्ट कार्य नं. १	नाप्ने फिता चलाऊ	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	५ मिनेट ३० मिनेट
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
१. आदेश वा निर्देशन लेउ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. नाप्ने फिता र नाप्ने सामान लेउ ४. नाप्ने फिताले नाप्नु पर्ने सामान नाप ५. नाप कति भयो टिप ६. नाप नमिलेमा मिलाऊ ७. पुनः नाप ८. नाप्ने फिता भण्डारण गर ९. अभिलेख राख		अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा	नाप्ने फिता <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● चलाउने तरिका
		निर्दिष्ट कार्य: नाप्ने फिता चलाऊ	
		कति राम्ररी: नाप्ने फिताले नाप्नु पर्ने सामान नापी फिता भण्डारण गरिएको	
			सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू: कैची, पेन्सिल वा मार्कर, कागत र टेबल

सुरक्षा: कैची सुरक्षित तवरले समात्ने र काट्ता होशियारी अपनाऊ ।

औजार/उपकरण संचालन गर

निर्दिष्ट कार्य नं. २	बार्क सेभर चलाऊ	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	५ मिनेट ३० मिनेट
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
१. आदेश वा निर्देशन लेउ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. बार्क सेभर र कार्यवस्तु लेउ ४. चिनो लगाको क्षेत्रमा रुख छान ५. सुरक्षित रूपमा बार्क सेभर समाऊ ६. रुखको बाहिरको सुख्खा तह हटाऊ ७. बोक्रा फिकिएको भागमा चिल्लो बनाऊ ८. अभिलेख राख		अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा कुनै चिनो लगाको रुख छ निर्दिष्ट कार्य: बार्क सेभर चलाऊ	
		करि राम्ररी: उपयुक्त तरिकाले बार्क सेभर समाएर काम गरिएको	बार्क सेभर <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● चलाउने तरिका सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू:

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. ३	ब्लेज फ्रेम चलाऊ	सैद्धान्तिक	५ मिनेट
		प्रयोगात्मक	३० मिनेट
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञा	
१. आदेश वा निर्देशन लेउ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. चाहिने औजार ब्लेज फ्रेम लेउ ४. ब्लेज फ्रेम र मार्किङ गेजको सहायता चिनो लगाऊ ५. रुखको बोका निकालेको ठाँउमा ब्लेज फ्रोम लगाऊ ६. मार्किङ गेजको सहायताले ब्लेज फ्रेमको ४ छेउमा चिनो लगाऊ	अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा चिनो लगाको रुख छ निर्दिष्ट कार्य: ब्लेज ब्लेज फ्रेम चलाएर चिनो लगाऊ कठि राम्री: सुरक्षित रूपमा ब्लेज फ्रेम चलाइएको	ब्लेज फ्रेम <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● चलाउने तरिका 	सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू: ब्लेज फ्रेम, मार्किङ गैज

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. ४	मार्किङ गज चलाऊ		सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	५ मिनेट ३० मिनेट
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान		
१. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. चाहिने औजार ब्लेज फ्रेम लेऊ ४. ब्लेज फ्रेम र मार्किङ गेजको सहायता चिनो लगाऊ ५. रुखको बोका निकालेको ठाँउमा ब्लेज फ्रोम लगाऊ ६. मार्किङ गेजको सहायताले ब्लेज फ्रेमको छेउमा चिनो लगाऊ	अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा चिनो लगाको रुख छ निर्दिष्ट कार्य: ब्लेज ब्लेज फ्रेम चलाएर चिनो लगाऊ कठि राम्री: सुरक्षित रूपमा मार्किङ गेजले चिनो लगाइएको	मार्किङ गज <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● चलाउने तरिका 	सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान	

कऔजार/उपकरण/सामानहरू:

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. ५	ग्रुभ कटर चलाऊ	सैद्धान्तिक	५ मिनेट
		प्रयोगात्मक	३० मिनेट
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
<p>१. आदेश वा निर्देशन लेऊ</p> <p>२. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ</p> <p>३. ग्रुभ कटर लेऊ</p> <p>४. ब्लेजको बिचको भाग पत्ता लगाऊ</p> <p>५. ग्रुभकटर दुबै हातले समात</p> <p>६. ग्रुभकटरको पछिल्ले भाग टुप्पोको चिन्नोमा राख</p> <p>७. ग्रुभकटरले 45° कोण बनाऊ</p> <p>८. ग्रुभकटर रुखको बाहिरदेखि भित्र ४ एम एम सम्म पुऱ्याउन दुबै हातले थिच</p> <p>९. ग्रुभकटरलाई चिनाको तल्लो भाग सम्म निर्धारित आकारमा राख ।</p> <p>१०. बिस्तारै होशियारीसाथ ग्रुभ काट ।</p> <p>११. अभिलेख राख ।</p>	<p>अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा र कार्य क्षेत्र</p> <p>निर्दिष्ट कार्य: ग्रुभ कटर चलाऊ</p> <p>करि राम्ररी: ग्रुभकटरको पछिल्ले भाग टुप्पोको चिन्नोमा राखी 45° कोण बनाई चिनाको तल्लो भाग सम्म निर्धारित आकारमा ग्रुभकटर राखी होशियारीसाथ चलाइएको ।</p>	<p>ग्रुभ कटर</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● चलाउने तरिका 	

औजार/उपकरण/सामानहरू:

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं.	पट्टी चलाऊ	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	५ मिनेट ३० मिनेट
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
१. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. औजार, अरु सामान जम्मा गर ४. पट्टीलाई बाँया हातमा लेऊ ५. दाँया हातमा हतौडा लेऊ ६. पट्टी ब्लेजको तल्लो भागमा राख ७. हतौडाले बिस्तारि रुखको बाहिरी र भित्रको भागका घुसाऊ ८. पट्टीको दुई कुनामा वक्र रेखा जस्ता कुना बनाऊ ९. अभिलेख राख	अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा निर्दिष्ट कार्य: पट्टी चलाऊ	पट्टी <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● चलाउने तरिका 	सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू:
सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं.	क्ले हामर चलाऊ		सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	५ मिनेट ३० मिनेट
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य		सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
१. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. क्ले हामर लेऊ ४. आवश्यकता अनुसार हेमरले क्ले गर । ५. क्ले हेमरले कुनै सामान ठोक ६. अभिलेख राख	अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा निर्दिष्ट कार्य: क्ले हामर चलाऊ	क्ले हामर <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● चलाउने तरिका 	क्ले राम्री: आवश्यकता अनुसार क्ले हेमरले वा कुनै सामान ठोकेको ।	सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू:

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. ८	फनेल चलाऊ	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	५ मिनेट ३० मिनेट
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
१. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. फनेल र आवश्यक सामान लेऊ ४. रुखबाट कुपी मिक ५. टीनमा फनेल गलाऊ ६. कुपीको खोटो खन्याऊ ७. अभिलेख राख		अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा निर्दिष्ट कार्य: फनेल चलाऊ	फनेल <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● चलाउने तरिका
		कति राम्ररी: टीनमा फनेल गलाएर कुपीको खोटो नपोखी खन्याइएको	सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू:

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं.	रेन्च चलाऊ	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१० मिनेट ३० मिनेट
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
<ol style="list-style-type: none"> १. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. प्लायर रेन्च, कस्नु पर्ने सामान लेऊ ४. कस्नु पर्ने सामान समाप्त ५. रेन्च मिलाऊ ६. कस्नु पर्ने सामान कस ७. प्लायर रेन्च खोल ८. प्लायर रेन्च भण्डारण गर ९. अभिलेख राख 		<p>अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य: रेन्च चलाऊ</p> <p>कति राम्ररी: कस्नु पर्ने सामान समाप्ती रेन्च मिलाएर कसी रेन्च खोलेर भण्डारण गरिएको ।</p>	<p>रेन्च</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● चलाउने तरिका
			सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू:

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं.	फाइल चलाऊ	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१० मिनेट ३० मिनेट
१०			
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
<ol style="list-style-type: none"> १. आदेश वा निर्देशन लेउ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ । ३. आवश्यक फाइल र फाइल गर्नु पर्ने सामान लेउ (फ्लाट / हाफ राउन्ड स्मुथ) ४. फाइल गर्नु पर्ने सामान बाघ वा भाइसमा च्याप ५. फाइल गर ६. फाइल सफा गर ७. भण्डारण गर ८. अभिलेख राख 	<p>अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य: फाइल चलाऊ</p> <p>कति राम्री: फाइल गर्नु पर्ने सामान बाघ वा भाइसमा च्यापी फाइल गरिएको ।</p>	<p>फाइल फाल्लाट</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● चलाउने तरिका <p>सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान</p>	

औजार/उपकरण/सामानहरू:

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं.	सान्ड स्टोन चलाऊ	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१० मिनेट ३० मिनेट
११			
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
<ol style="list-style-type: none"> १. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. सान्ड स्टोन लेऊ ४. धार कमजोर भएका औजार तथा उपकरण जम्मा गर ५. एक एक गरेर धार कमजोर भएका औजार तथा उपकरणको धार सान्ड स्टोनमा रगडेर धार लगाऊ ६. अभिलेख राख 	<p>अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य: सान्ड स्टोन चलाऊ</p> <p>कति राम्ररी: धार कमजोर भएका एक एक औजार तथा उपकरणको धार सान्ड स्टोनमा रगडेर धार लगाइएको ।</p>	<p>सान्ड स्टोन चलाऊ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● चलाउने तरिका <p>सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान</p>	

औजार/उपकरण/सामानहरू:

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. १२	कोदाली चलाऊ	सैद्धान्तिक	१० मिनेट	
		प्रयोगात्मक	३० मिनेट	
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
१. आदेश वा निर्देशन लेउ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. कोदाली लेउ ४. खन्नु पर्ने स्थान पत्ता लगाऊ ५. आवश्यक पर्ने स्थानमा खन ६. कोदाली सफा गर ७. कोदालीको भण्डारण गर ८. अभिलेख राख		अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा निर्दिष्ट कार्य: कोदाली चलाऊ	कोदाली <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● चलाउने तरिका 	
		कति राम्ररी: कोदालोले खनी कोदालो सफा गरी भण्डारण गरिएको ।		
			सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान	

औजार/उपकरण/सामानहरू: कोदाली

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं.	सामेल चलाऊ	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१० मिनेट ३० मिनेट
१३			
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
<ol style="list-style-type: none"> १. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. साबेल कोदालो आदि लेऊ ४. दुई हातले साबेल समाऊ ५. खनिएको भागमा भएको माटो साबेलले उठाऊ ६. उठाएको माटो पन्छाऊ ७. साबेल सफा गर ८. साबेल भण्डारण गर ९. अभिलेख राख 	<p>अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य: सामेल चलाऊ</p> <p>कति रास्तरी: खनिएको भागमा भएको माटो साबेलले उठाई पन्छाइएको ।</p>	<p>सामेल</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● चलाउने तरिका 	
			सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू: साबेल

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं.	हँसिया चलाऊ	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१० मिनेट ३० मिनेट
१४			
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
<ol style="list-style-type: none"> १. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. हँसिया लेऊ ४. दाहिने हातले हँसिया समाऊ ५. वायाँ हातले काटनु पर्ने भार पात वा आवश्यक सामान हँसियाले भार काट ६. काटेको सामान चाङ्ग लगाएर वा मिलाएर राख वा जम्मा गर ७. अभिलेख राख 	<p>अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य: हँसिया चलाऊ</p> <p>करि राम्ररी: वायाँ हातले काटनु पर्ने भार पात वा आवश्यक सामान हँसियाले भार काटिएको ।</p>	<p>हँसिया</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● किसिम ● महत्व ● चलाऊने तरिका 	
			सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू:

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. १५	मार्किङ गज चलाऊ	सैद्धान्तिक	१० मिनेट	
		प्रयोगात्मक	३० मिनेट	
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
१. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. मार्किङ गज लेऊ ४. मेजरिङ टेपले नाप लेऊ ५. मार्किङ गजले मार्क गर /चिन्ह लगाऊ ६. अभिलेख राख		अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा निर्दिष्ट कार्य: मार्किङ गज	मार्किङ गज <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● चलाउने तरिका 	
		काति राम्ररी: मेजरिङ टेपले नाप लिई मार्किङ गजले मार्क गरिएको /चिन्ह लगाइएको ।	सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान	

औजार/उपकरण/सामानहरू: स्टापलर र स्टापलर पिन
सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. १६	मेजरिङ्ग बालेन्स चलाऊ	सैद्धान्तिक	१० मिनेट	
		प्रयोगात्मक	३० मिनेट	
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
१. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. मेजरिङ्ग बालेन्स लेऊ ४. मेजरिङ्ग बालेन्सले खोटो तौल ५. तौलेको खोटो टिनमा खन्याऊ ६. सुरक्षित स्थानमा राख ७. अभिलेख राख		अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा निर्दिष्ट कार्य: मेजरिङ्ग बालेन्स चलाऊ	मेजरिङ्ग बालेन्स <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● चलाउने तरिका 	
		कठि राम्ररी: मेजरिङ्ग बालेन्सले खोटो तौली खोटो टिनमा खन्याइएको		
			सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान	

औजार/उपकरण/सामानहरू: स्टापलर र स्टापलर पिन

सुरक्षा:

मोड्यूल : २ तयारी काम गर्ने

वर्णन

यसले खोटो संकलन गर्ने कामको आधारभूत ज्ञान र सीप प्रदान गर्ने इरादा राख्दछ। खोटो संकलकले यसले कार्यक्षेत्रको सीमाङ्कन निश्चित गर्ने, सामान्य अनुमान गर्ने, रुखमा संख्या लेख्ने समुदायबाट सहायता लिने जस्ता पूर्व तैयारीका विभिन्न व्यावहारिक कामहरू गर्दछ।

उद्देश्यहरूः

- खोटो संकलन गर्ने स्थान सीमाङ्कन गर्ने।
- सामान्य अनुमान गर्ने।
- जंगललाई आगोबाट बचाउने।
- रुखमा संख्या लेख्ने/रुखको गणना गर्ने।
- समुदायबाट सहायता लिने।

अवधि:

सैद्धान्तिक ११.५ घण्टा प्रयोगात्मक १२३.५ घण्टा जम्मा १३५ घण्टा

निर्दिष्ट कामहरूः

१. खोटो संकलनको सामान्य जानकारी गराऊ
२. खोटो संकलन गर्ने निश्चित स्थानको सीमाङ्कन गर
३. सामान्य अनुमान तयार गर
४. समुदायको सहयोग लेऊ।
५. जंगललाई आगोबाट सुरक्षित राख।
६. रुखमा संख्या लेख/रुखको गणना गर।

तयारी काम गर

निर्दिष्ट कार्य नं. १	खोटो संकलनको सामान्य जानकारी गराऊ	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक १ घण्टा २ घण्टा
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
<p>१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर २. सुरक्षाका उपायहरू अपनाऊ आवश्यक औजार, उपकरण वा सामान लेऊ ३. खोटोको परिचयपनन देऊ । ४. खोटो संकलन गर्न सल्लाको किसिमको सूची बनाऊ । ५. खोटो संकलनका फाइदाहरू बूँदागत रूपमा टिपोट गर । ६. खोटो संकलनका जोखिमहरूको सूची तयार गर । ७. खोटो संकलकको ३ पुस्ताका अभिलेखका कारणहरू व्याख्या गर ।</p>	<p>अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य:</p> <p>करि राम्ररी: खोटो संकलनका जोखिमहरूको सूची तयार गरिएको । खोटो संकलकको ३ पुस्ताका अभिलेखका कारणहरू व्याख्या गरिएको ।</p>	<p>खोटो</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व <p>सल्ला</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● किसिम ● महत्व ● खोटो संकलन सल्लाको किसिमको <p>खोटो संकलन</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● खोटो संकलन गरिने सल्लो ● फाइदा ● जोखिम <p>सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान</p>

औजार/उपकरण/सामानहरू:

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. २	खोटो संकलन गर्ने निश्चित स्थानको सीमांकन गर ।	सैद्धान्तिक	१ घण्टा	
		प्रयोगात्मक	२ घण्टा	
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर २. सुरक्षाका उपायहरू अपनाऊ आवश्यक औजार, उपकरण वा सामान लेऊ ३. रंग र बुर्स जम्मा गर ४. चार किला ठम्याऊ (पत्ता लगाऊ) ५. ७००-१५०० सम्म रुखको संख्या गन ६. चार किला भित्रका रुखमा चिन्न लगाऊ		अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा वा दिइको स्थानमा निर्दिष्ट कार्य: खोटो संकलनका लागि उपयुक्त स्थान सीमांकन गर्ने । कठि राम्ररी: ७. ७००-१५०० सम्म रुखको संख्या गनी चार किला भित्रका रुखमा चिन्न लगाइएको	सीमाङ्कन <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● चलाउने तरिका ● जिल्ला वन कार्यालयसंग भएको समझदारीपत्र ● समझदारीपत्रभन्दा बाहिरका कुरासंग सम्बन्धित समस्याहरू 	
		सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान		

औजार/उपकरण/सामानहरू:

सुरक्षा:

तयारी काम गर

निर्दिष्ट कार्य नं. ३	सामान्य अनुमान तयार गर।	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक १ घण्टा २ घण्टा
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान

१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर
 २. सुरक्षाका उपायहरू अपनाउ
 आवश्यक औजार, उपकरण वा
 सामान लेऊ
 ३. गनेको रुखको पूर्ण संख्या लिने
 ४. औसतमा १०० : १२५ रुख र
 कुपीको लागि आवश्यक कुपीको
 संख्या अनुमान गर
 ५. औजार र उपकरण सामानको
 सूची तयार गर
 ६. लाग्ने समयावधि अनुमान गर
 ७. अनुमानित अवधिका लागि खाना
 (राशन) को अनुमान गर

अवस्था (दिइएका):
 औजार उपकरण सहितको
 प्रयोगात्मक कक्षा कोठा

निर्दिष्ट कार्य:
 सामान्य अनुमान तयार गर।

कठि राम्ररी:
 ± १०% भित्र फरक पर्ने गरी
 अनुमान गरिएको ।

अनुमान
 ● परिचय
 ● काम
 ● महत्व
 ● गर्ने प्रक्रिया

सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान
 अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू:

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. ४	समुदायको सहयोग लेऊ	सैद्धान्तिक	१ घण्टा
		प्रयोगात्मक	२ घण्टा
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर २. सुरक्षाका उपायहरू अपनाऊ आवश्यक औजार, उपकरण वा सामान लेऊ ३. समुदायको विशेष मान्छेको वारेमा शिक्षकको सहयोगमा सूची तयार गर ४. विशेष मान्छेहरूको ठेगाना र सम्पर्क नम्बर लिने ५. समुदायको विशेष मान्छेहरूसंग सम्पर्क गर्ने ६. तिम्रो परिचय देऊ ७. सहयोगकोलागि विन्ति गर ८. छ भने सल्ला लेऊ	अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा सिमांकन क्षेत्र नजिकको समुदाय निर्दिष्ट कार्य: समुदायको सहायता लिने	समुदाय <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व सहयोग <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● आवश्यकता ● किसिम ● लिने प्रक्रिया 	
	कति राम्ररी: खोटो संकलनकोलागि कुनै पनि समुदायले हस्तक्षेप गर्दैन		सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू:

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. ५	जंगललाई आगोबाट सुरक्षित राख ।	सैद्धान्तिक	१ घण्टा	
		प्रयोगात्मक	२ घण्टा	
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर २. सुरक्षाका उपायहरू अपनाऊ आवश्यक औजार, उपकरण वा सामान लेऊ ३. समुदायका जनतामा जागरण पैदागर ४. आगोको रेखा बनाऊ (सकिन्छ भने) ५. रुखको क्षेत्रको फेद सफा गर ६. सफा गरेको सामान जम्मा गरी जंगलबाट हटाऊ ७. जंगलमा आगो लागेमा समुदायको मान्छेलाई अनुरोध गर ८. खोटो सुपरभाइसरलाई खबर गर ९. तिम्रो तर्फबाट आगो रोक्ने प्रयास गर		अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा कुनै कृत्रिम जंगल निर्दिष्ट कार्य: जंगललाई आगोबाट सुरक्षित राख । कर्ति राम्ररी: जंगललाई आगोबाट बचाउन सबै उपाय लिइएको ।	आगोबाट वनको सुरक्षा <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व ● तरिका ● गर्ने तरिका ● गर्नु पर्ने कारण ● औचित्य 	

सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान
अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू: मोबाइल, बकेट, सोभेल, राक, स्पेड र सिकल

सुरक्षा: सुरक्षित तरिका अपनाऊ

निर्दिष्ट कार्य नं. ६	रुखमा संख्या लेख / रुखको गणना गर ।		सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१ घण्टा २ घण्टा
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान		
१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर २. सुरक्षाका उपायहरू अपनाऊ आवश्यक औजार, उपकरण वा सामान लेऊ ३. संख्या लेखन रुख पत्ता लगाऊ । ४. रंग र बुरुस लेऊ ५. अंक लेखन देखिने ठाँऊ छान ६. रंग र बुरुस लेऊ ७. क्रमानुसार संख्या लेख	अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा सिमांकन क्षेत्रको रुख निर्दिष्ट कार्य: रुखमा संख्या लेख / रुखको गणना गर ।	रुखको गणना <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● गर्ने तरिका खोटो संकलन गर्न चैरै ठाडो भिरालो चाहि किन उपयुक्त हुदैन व्याख्या		
	कठि राम्ररी: अंकित रुखको आकार चाहि ३६” पेरिमीटर भन्दा बढि र रुख स्वास्थ, घाऊ नभएको	सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान		

औजार/उपकरण/सामानहरू: बुरुस, रंग

सुरक्षा:

मोड्यूल : ३ ब्लेजिङ्को काम गर

बयान

यो क्षेत्रले ब्लेजिङ्का काम सम्बन्धमा ज्ञान र सीप दिने निश्चित गर्दछ ।

क्षेत्र शीर्षक: ब्लेजिङ्क गर

अवधि:

सैद्धान्तिक ४ घण्टा

प्रयोगात्मक ३१ घण्टा

जम्मा ३५ घण्टा

निर्दिष्ट कामहरू

१. रुखमा चिनो लगाऊ ।
२. रुखको बोक्रा भिक वा उप्काऊ ।
३. नाप्ने फिता ज्वालाको ढाचा प्रयोग गरेर चिनो लगाऊ ।
४. पट्टी तयार गर ।
५. बिचको ग्रुभलाई ग्रुभकटरको साहायताले काट ।

निर्दिष्ट कार्य नं. १	रुखमा चिनो लगाऊ		सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१ घण्टा ११ घण्टा
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान		
१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर २. सुरक्षाका उपायहरू अपनाऊ ३. आवश्यक औजार, उपकरण वा सामान लेऊ ४. नाप्ने टेपको सहयोगले चिनो लगाउने पोइन्ट खोज ५. जमिनको तहबाट १५ सि एम माथि चिनो लगाऊ ६. ७५ सि एम ब्लेज भन्दा टाडा चिनो राख ७. ब्लेजको आकारको ४५ सि एम लम्बाइ र ३० सि एम चौडाइ नाप ८. मार्किङ गजको सहायताले चिनो लगाऊ	अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा संख्या लेखिएको रुख निर्दिष्ट कार्य: रुखमा चिनो लगाउने	चिनो <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व ● चलाउने तरिका 		
	कति राम्ररी: ब्लेजको आकारको (४५ सि एम ३० सि एम) लम्बाइ र चौडाइ नापेर चिनो मार्किङ गज्जको सहायताले चिनो लगाइएको ।			सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू: नाप्ने टेप, मार्किङ गज्ज

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. २	रुखको बोक्रा छिल	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१ घण्टा ११ घण्टा
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
१. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. बार्क सेभर र कार्यवस्तु लेऊ ४. चिनो लगाको क्षेत्रमा रुख छान ५. सुरक्षित रूपमा बार्क सेभर समाऊ ६. रुखको बाहिरको सुख्खा तह हटाऊ ७. बोक्रा फिकिएको भाग चिल्लो बनाऊ ८. अभिलेख राख		<p>बार्क सेभर</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● चलाउने तरिका ● बोक्रा फिकिएको भाग चिल्लो भए नभएको हेर्ने र चिल्ल्याउने तरिका <p>निर्दिष्ट कार्य: रुखको बोक्रा छिल्ने</p> <p>कर्ति राम्ररी: चिनो लगाको क्षेत्रमा रुख छान सुरक्षित रूपमा बार्क सेभर समाएर रुखको बाहिरको सुख्खा तह हटाई बोक्रा फिकिएको भागमा चिल्लो बनाइएको क्षेत्रमा सम्म छ</p>	

औजार/उपकरण/सामानहरू: बार्क सेभर

सुरक्षा: सेतो तह खोल्नु हुदैन

निर्दिष्ट कार्य नं. ३	ब्लेज ब्लेज फ्रेम चलाएर चिनो लगाऊ		सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१ घण्टा ११ घण्टा
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान		
<p>१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर २. सुरक्षाका उपायहरू अपनाऊ ३. ब्लेज फ्रेम र मार्किङ गेज जस्ता आवश्यक औजार, उपकरण लेऊ</p> <p>४. रुखको बोक्रा निकाल</p> <p>५. बोक्रा निकालेको ठाँउमा ब्लेज फ्रेम लगाऊ</p> <p>६. मार्किङ गैजले ब्लेज फ्रेमको ४ छेउमा चिनो लगाऊ</p>	<p>अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा चिनो लगाको रुख छ</p> <p>निर्दिष्ट कार्य: ब्लेज ब्लेज फ्रेम चलाएर चिनो लगाऊ</p> <p>कति राम्री: ब्लेजको आकारको अनुसार चिनो लगाइएको</p>	<p>ब्लेज फ्रेम</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● चलाउने तरिका 	<p>सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान</p>	

औजार/उपकरण/सामानहरू: ब्लेज फ्रेम, मार्किङ गैज

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. ४	पट्टी तयार गर	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१ घण्टा ११ घण्टा
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
१. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. औजार, अरु सामान जम्मा गर ४. पट्टीलाई बाँया हातमा लेऊ ५. दाँया हातमा हतौडा लेऊ ६. पट्टी ब्लेजको तल्लो भागमा राख ७. हतौडाले बिस्तारि रुखको बाहिरी र भित्रको भागका घुसाऊ ८. पट्टीको दुई कुनामा वक्र रेखा जस्ता कुना बनाऊ		अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा र कुनै दिएको चिनो	पट्टी <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● तयार गर्ने तरिका
निर्दिष्ट कार्य: पट्टी तयार गर		कर्ति राम्ररी: पट्टीलाई बाँया हातमा र दाँया हातमा हतौडा लिइ ब्लेजको तल्लो भागमा पट्टी राखेर हतौडाले रुखको बाहिरी र भित्रको भागका घुसाई पट्टीको दुई कुनामा वक्र रेखा जस्तो बनाइएको ।	सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू: पट्टी, हतौडा, काँटी

सुरक्षा: हतौडा र पट्टी चलाउदा ध्यान दिनुहोस

निर्दिष्ट कार्य नं. ५	ग्रुभकटरले ग्रुभ काट		सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१ घण्टा ११ घण्टा
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान		
१. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. ग्रुभ कटर लेऊ ४. ब्लेजको बिचको भाग पत्ता लगाऊ ५. ग्रुभकटर दुबै हातले समात ६. ग्रुभकटरको पछिल्ले भागलाई टुप्पोको चिन्नोमा राख ७. ग्रुभकटरले 45° कोण बनाऊ ८. ग्रुभकटर रुखको बाहिरदेखि भित्र 4 एम एम सम्म पुऱ्याउन दुबै हातले थिच ९. ग्रुभकटरलाई चिनाको तल्लो भाग सम्म निर्धारित आकारमा राख । १०. बिस्तारै होशियारीसाथ ग्रुभ काट । ११. अभिलेख राख ।	अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा र कार्य क्षेत्र निर्दिष्ट कार्य: बिचको ग्रुभलाई ग्रुभकटरको सहायताले काट कठि राम्ररी: ग्रुभकटरको पछिल्ले भार्ग टुप्पोको चिन्नोमा राखी 45° कोण बनाई चिनाको तल्लो भाग सम्म निर्धारित आकारमा ग्रुभकटर राखी होशियारीसाथ चलाई ग्रुभ काटिएको ।	ग्रुभ <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व ग्रुभकटर <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● चलाउने तरिका 	सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान	

औजार/उपकरण/सामानहरू: ग्रुभकटर
 सुरक्षा: ग्रुभकटर चलाउदा ध्यान दिनुहोस

मोड्यूल : ४ खोटो संकलनको काम गर

वर्णन

यो क्षेत्रले एसिड मिश्रण बनाउने, रिल बनाउने, एसिड रिलमा छुर्कने, कुपी राख्ने, कामको तैयारि गर्ने सम्बन्धमा ज्ञान र सीप दिने कार्य गर्दछ ।

उद्देश्य

खोटो संकलनका लागि तयारी काम गर

अवधि:

सैद्धान्तिक ४ घण्टा

प्रयोगात्मक १०६ घण्टा

जम्मा ११० घण्टा

निर्दिष्ट कामहरू

१. एसिड मिश्रण बनाऊ
२. रिल बनाऊ
३. रिलमा एसिड छुर्क
४. कुपी राख

तयारी काम गर

निर्दिष्ट कार्य नं. १	एसिड मिश्रण बनाऊ	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	२ घण्टा ३८ घण्टा
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
१. आदेश वा निर्देशन लेउ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. चाहिने सामान / केमिकल / औजार जम्मा गर ४. एप्रोन लगाऊ ५. एसिड र पानीको मात्रा थाद राख्नु (१०:१०:८० को सल्फरिक एसिड, नाइक्र एसिड र पानी) ६. नाप्नु मात्रालाई ७. प्लास्टिक गालिनमा हाल ८. बिस्तारै हल्लाऊ ९. सुरक्षित ठाउँमा राख		अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा बनाऊ कुनै मात्राको H_2So (सल्फरिक एसिड) र नाइक्र एसिड) र पानी निर्दिष्ट कार्य: एसिड मिश्रण बनाऊ	एसिड मिश्रण <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● चलाउने तरिका मिश्रणको एसिड मिश्रण बनाउँदाको
करि राम्ररी: मिश्रण होशियारी पूर्वक तयार गरिएको ।			सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू: एसिड मेजरिड.बालेन्स, गल्लोभस, आइ ग्लास । केमिकल जॅक्यून्ड, ज्ल्यूच पानी, गालिन, स्टेरिड.रड, प्लास्टिक फनेल

सुरक्षा: एसिड भन्दा आफ्नो जिऊलाई टाडा राख्नुस्

निर्दिष्ट कार्य नं. २	रिल बनाऊ	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	२ घण्टा ३८ घण्टा
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	
१. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. औजार जम्मा गर ४. ताजा छुरी दुबै हातले समात ५. बिचको धर्का खोज ६. रिल बनाउन चिनो लगाएको धर्का खोज ७. ताजा छुरी २ एम एम गहिराइ छिर्ने गरि रुखको बाहिरि तहमा छिराऊ ८. छुरीलाई बीचको धर्काको आधारमा दुई कुना तिर तान		अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा कुनै ब्लेज़ड गुभ निर्दिष्ट कार्य: रिल बनाऊ	
		कति राम्ररी: रिल चाहीं $80/85^{\circ}$ एङ्गल भएको	
		सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान	

औजार/उपकरण/सामानहरू: ताजा छुरी
सुरक्षा: ताजा छुरी ध्यानपूर्वक चलाउनुहोस्

निर्दिष्ट कार्य नं.	रिलमा एसिड छक्क	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	२ घण्टा ३८ घण्टा
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
१. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. चाहिएको औजार र केमिकल जम्मा गर ४. मिश्रणलाई स्रो गर्ने बट्टामा हाल ५. बट्टालाई दाहिने हातमा राख ६. बट्टाको मुख रिल तिर फर्काएर राख ७. बट्टा थिच रिल राखेको अनुसार कोर	अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा	एसिड <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● रिलमा छक्कनुको महत्व ● छक्कने तरिका 	
निर्दिष्ट कार्य: एसिड रिलमा छक्क		कति राम्ररी: ९% एसिड मिश्रण रिलमा छक्किएको	
		सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान	

औजार/उपकरण/सामानहरू: स्रो गर्ने बट्टा, एसिड मिश्रण

सुरक्षा: केमिकल ध्यानले चलाउनुस्

निर्दिष्ट कार्य नं. ४	कुपी राख	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	२ घण्टा ३८ घण्टा
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
१. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. औजार, कुपी र सामान जम्मा गर ४. हतैडाल र राम्रो काँटी लिनुस् ५. काँटीलाई २.५ सि मी भन्दा तल राख ६. कुपीको माथिल्लो भागमा दुलो बनाउनुस् ७. अडाको काँटीमा कुपीको दुलो हाल्नुउस् ८. स्थितिरबलियो बार्यमा पक्का हुनुहोस्		अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा कुनै रिलमा छर्केको छ निर्दिष्ट कार्य: कुपी राख कति राम्ररी: कुपी पट्टी भन्दा तल राखिएको	कुपी <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● राख्ने तरिका बार्यमा व्याख्या गर
			सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू: हतैडा, कुपी, काँटी

सुरक्षा: पक्का हुनुस् तपाईं जोखिममा हुनुहुन्न

मोड्यूल : ५ खोटो संकलन पछिको काम गर

वर्णन

यो क्षेत्रले जम्मा गरिसके पछिको काम सम्बन्धी ज्ञान र सीपका दिइन्छ, जस्तै घाउ सफा गर्ने, हरेक मान्धेबाट डिपो जम्माको तैयारि गर्ने

उद्देश्य

संकलन पछिको काम गर्ने

- संकलन पछिको काम गर

अवधिः

सैद्धान्तिक ५.५ घण्टा

प्रयोगात्मक ५९.५ घण्टा

जम्मा ६५ घण्टा

निर्दिष्ट काम

१. पल्टन गर
२. हरेक व्यक्तिबाट डिपो जम्माको तैयारि गर
३. जम्मा गरेको खोटो धर्माकटामा तौल
४. जम्मा गरेको खोटो नजिकको डिपोमा लग
५. खोटो गोबर र माटोले घाउ सफा गर

निर्दिष्ट कार्य नं.	पल्टन गर	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१ घण्टा १० घण्टा	
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
१. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. औजार, खालि टिन र कर्ची, हँसिया जम्मा गर ४. टिनको माथिल्लो भागमा खोटो हाल्नलाई हँसियाले ५हरू सेन्टी मिटरको प्वाल पार ५. खोटो भरिएको कुपी लेऊ ६. कुपीको खोटो टिनमा खन्याऊ ७. कुपीलाई कर्चीले खुर्केर जम्मा भएको खोटो टिनमा खन्याऊ ८. पल्टन गरेपछि रिल फेरि गर्नु २ मिलिमिटर र्याप नराखि ९. एसिड छ्र्क १०. कुपी फेरि काँटीमा झुन्ड्याऊ		अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा कुनै कुपी खोटोले भरिएको छ निर्दिष्ट कार्य: पल्टन गर	पल्टन <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● गर्ने तरिका कति राम्ररी: खोटो नपोखी कुपीबाट खन्याइएको	सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख्ने तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू: टिन, कर्ची, हँसिया, छुरी, एसिड मिश्रण, सिंचन बतल

सुरक्षा: ६, ७ र ८ चरण निकै महत्वपूर्ण छन्

निर्दिष्ट कार्य नं. २	प्रति व्यक्ति संकलन डिपो तयार गर		सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१ घण्टा १० घण्टा
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान		
१. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. चाहिने औजारसामान जम्मा गर ४. ठिक ठाँक छान ५. भुईलाई चिनो लगाऊ ६. चिनो लगाको भुईलाई सफा गर ७. बायोटिक एजेन्टबाट बचाउनका लागि बार	अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा कुनै ठाँउमा निर्दिष्ट कार्य: प्रति व्यक्ति संकलन डिपो तयार गर	व्यक्ति संकलन डिपो <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● जम्मा गर्ने तरिका 		
	कठि राम्ररी: भुईलाई चिनो लगाई सफा गरेर बायोटिक एजेन्टबाट बचाउनका लागि बारिएको ।			सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू: कुउबम्ब, बहभ, कञ्चपभि, चबअप, हँसिया, बन्चरो, दराज, कोदालो

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं.	जम्मा गरेको खोटो धर्माकटामा तौल	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१ घण्टा १० घण्टा
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
१. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. चाहिने औजारसामान जम्मा गर ४. पेन र कपि लेऊ ५. धर्माकटा ६. धर्माकटा माथि खोटो राखोको टिन राख ७. धर्माकटाले देखाको रिडिङ लेऊ ८. रेजिस्टरमा लेख	अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा कुनै खोटो संकलन गरेको टिन निर्दिष्ट कार्य: जम्मा गरेको खोटो धर्माकटामा तौल कठि राम्ररी: तौल नाप +५० ग्राम भित्र पारिएको	तौल <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● इकाई ● काम ● महत्व ● तौलने तरिका 	सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू: धर्माकटा, कपि, पेन
 सुरक्षा: खोटो संकलन गरेको टिनलाई ध्यानलेसंग चलाउनुस्

निर्दिष्ट कार्य नं. ४	जम्मा गरेको खोटो नजिकको डिपोमा लग	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१ घण्टा १० घण्टा
		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
कार्य चरणहरू <ol style="list-style-type: none"> १. आदेश वा निर्देशन लेउ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. चाहिने औजारसामान जम्मा गर ४. ईच्छा लागेको जति टिन जम्मा गर र बान ५. टिनको तल नाम्लो राख ६. नाम्लोको लम्बाई मिलाऊ बोक्नकोलागी ७. प्लास्टिक बोरा तयार गर ८. ढाडमा बोक 	अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा कुनै खोटो संकलन गरेको टिन निर्दिष्ट कार्य: जम्मा गरेको खोटो नजिकको डिपोमा लग कति राम्री: खोटो नपोखिएको र सबै सुरक्षाका उपाय अपनाइएको	डिपो <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● संचालन 	
			सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू: नाम्लो, रस्सि, बोरा

सुरक्षा: टिनलाई ध्यान पुवक चलाउनुस

निर्दिष्ट कार्य नं. ५	गोबर र माटोले घाउ सफा गर	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१ घण्टा १० घण्टा
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
१. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. चाहिने औजार र सामान जम्मा गर ४. गोबर र माटो घोलेर थोरै गिलो बनाऊ ५. प्लास्टिक बालिटमा राख ६. खोटो संकलन गरेको रुखतिर लग ७. सबै ब्लेज घोलले भर ८. अभिलेख राख		अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा कुनै ब्लेज गोबर र माटोले घाउ सफा गर	घाउ सफाई <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● गर्ने तरिका
		कति राम्ररी: गोबर र माटो घोलेर थोरै गिलो बनाई प्लास्टिक बालिटमा राखेर खोटो संकलन गरेको रुखको सबै ब्लेज घोलले भरिएको ।	सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू: बालिट, माटो, गोबर, पासन, स्पेड

सुरक्षा:

मोड्यूल : ६ अभिलेख राख

वर्णनः

यो क्षेत्रले जम्मा गरिसके पछिको काम सम्बन्धी ज्ञान र सीप दिएको छ जस्तै घाउ सफा गर्ने, हरेक मान्छेबाट डिपो जम्माको तैयारि गर्ने ।

उद्देश्यः

- आमा रुखको, खोटो जम्मा गरेको रुखको, जम्मा गरेको खोटो र प्राप्त औजार उपकरण सामानको अभिलेख राख्ने ।

अवधिः

सैद्धान्तिक ३ घण्टा	प्रयोगात्मक १९ घण्टा	जम्मा २२ घण्टा
---------------------	----------------------	----------------

अवधिः

- आमा रुखको लिखित विवरण राख
- खोटो जम्मा गरेको रुखको लिखित विवरण राख
- जम्मा गरेको खोटोको लिखित विवरण राख
- प्राप्त औजार, उपकरण र सामानको लिखित विवरण राख

निर्दिष्ट कार्य नं. १	आमा रुखको लिखित विवरण राख	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१ घण्टा ४ घण्टा
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
१. आदेश वा निर्देशन लेउ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. सुपरभाइसरबाट आमा रुखको लिखित विवरण लेउ ४. सेतो चिनो रुख गन ५. आमा रुखको विवरण हेर ६. रुखको गनिएको सख्या विवरणमा लेख ७. आकारको पनि विवरण देउ		अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा खोटो संकलनको सिमाकान क्षेत्र निर्दिष्ट कार्य: आमा रुखको लिखित विवरण राख कठि राम्ररी: सुपरभाइसरबाट आमा रुखको लिखित विवरण लिइएको । आमा रुखको विवरण हेरी रुखको गनिएको सख्याको विवरण लेखी र आकारको विवरण समेत दिइएको ।	आमारुख <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● विवरण राख्ने तरिका
			सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू: आमा रुखको विवरण, कलम

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. २	खोटो संकलन गरेको रुखको लिखित विवरण राख अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक १ घण्टा ४ घण्टा
कार्य चरणहरू	अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा कुनै सिमाकान्न क्षेत्र जाहा खोटो संकलन भैइरहेको छ र दिइएको विवरण निर्दिष्ट कार्य: खोटो संकलन गरेको रुखको लिखित विवरण राख कति राम्ररी: सुपरभाइसरबाट लिखित विवरण लिई खोटो जम्मा गरेको रुखको विवरण दिएर ब्लेज रुख गनी रुखको आकरको विवरण सहित सख्या लेखिएको	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान लिखित विवरण <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व ● फाइदा ● राख्ने तरिका
		सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू: खोटो जम्मा गरेको रुखको लिखित विवरण, कलम

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. ३	जम्मा गरेको खोटोको लिखित विवरण राख	सैद्धान्तिक	१ घण्टा
		प्रयोगात्मक	४ घण्टा
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
<p>१. आदेश वा निर्देशन लेऊ</p> <p>२. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ</p> <p>३. सुपरभाइसरबाट खोटो जम्मा गरेको लिखित विवरण लेऊ</p> <p>४. संपूर्ण खोटो भएको टिन गन</p> <p>५. खोटो भरिएको टिन तौल</p> <p>६. खोटो भरिएको टिनको तौल टिनको माथि लेख</p> <p>७. लिखित अभिलेख राख (संपूर्ण टिनको विवरण र संपूर्ण खोटोको तौल विवरण)</p>	<p>अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा कुनै क्षेत्रमा खोटो संकलन भैरहेको छ।</p> <p>निर्दिष्ट कार्य: खोटो जम्माको लिखित विवरण राख</p> <p>कति राम्ररी: संपूर्ण खोटो भएको टिन गनी खोटो भरिएको टिन तौलेर खोटो भरिएको टिनको तौल टिनको माथि लेखिएको</p>	<p>लिखित विवरण</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व ● फाइदा ● राख्ने तरिका 	

औजार/उपकरण/सामानहरू: फर्माट, कलम, मार्कर, धर्माकटा

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. ४	प्राप्त औजार, उपकरण र सामानको लिखित विवरण राख	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१ घण्टा ४ घण्टा
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
१. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. सुपरभाइसरबाट प्रकाशन गरेको फर्माट लिखित विवरण लेऊ ४. दिएको औजार उपकरणको साख्या फर्माटमा लेख ५. दिएको औजार उपकरण पाएको साख्या फर्माटमा लेख ६. दिएको र पाएको दुबैमा दस्तखत ७. सबै फर्माट विवरण लेख		लिखित विवरण <ul style="list-style-type: none"> परिचय महत्व फाइदा राख्ने तरिका <p>अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा कुनै राखेको डिपो</p> <p>निर्दिष्ट कार्य: औजार उपकरण सामानको लिखित विवरण राख</p> <p>कति राम्ररी: लिखित विवरणलाई भंडार रेजिस्टरको विवरणसंग मिलाएर प्रकाशन गरिएको</p>	सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू: यक्कत, उभल, ऐफ फर्माट, कलम, फाईल

सुरक्षा:

मोड्यूल : ७ मर्मत संभार गर्ने

विवरण

यो क्षेत्रले खोटो संकलन गरिसकेपछिको रक्षा गर्ने काम सम्बन्धी ज्ञान र सीप दिएको छ

क्षेत्र शीर्षक:

मर्मत संभार गर्ने

अवधि:

सैद्धान्तिक ५ घण्टा

प्रयोगात्मक २४ घण्टा

जम्मा २९ घण्टा

काम:

१. औजार/उपकरण सफा गर
२. औजारमा धार लगाऊ
३. औजार/उपकरणको बिँड फेर
४. औजार/उपकरण भन्डारण गर

निर्दिष्ट कार्य नं. १	औजार/उपकरण सफा गर अवस्था	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक १ घण्टा १ घण्टा
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
१. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. सफा गर्ने सामान ल्याउ ४. चलाएको औजार लेऊ ५. मटितेल कचौरामा लेऊ ६. रुवाको कपडाको टालो लेऊ ७. कपडा मटितेलमा भिजाऊ ८. भिजेको कपडाले औजार पुछ ९. बिस्तारि दल दोहोर्याइ राख १०. संपूर्ण खोटो चाहीं पखालिनु पर्ने छ ११. भन्डारमा सुरक्षित ठाँउमा राख	अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा कुनै खोटो संकलन गर्दा चलाएको औजार उपकरण निर्दिष्ट कार्य: औजार उपकरण सफा गर कति राम्ररी: सफा गरेको औजार उपकरणमा खोटो नटासिएको ।	उपकरण सफाई <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व ● गर्ने तरिका ● स्थान ● प्रक्रिया ● सामानहरू सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू: कपडा, कचौरा, मटितेल

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. २	औजारमा धार लगाऊ		सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१ घण्टा ९ घण्टा
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान		
<p>१. आदेश वा निर्देशन लेऊ</p> <p>२. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ</p> <p>३. चाहिने औजारसामान लेऊ</p> <p>४. कचौरामा पानी लेऊ र धार लगाउने ढुङ्गा भिजाउ</p> <p>५. औजार र फाइल लेऊ</p> <p>६. ४५° एङ्गलमा औजारको ब्लेड धार लगाउने ढुङ्गामा रगड</p> <p>७. फेरि ढुङ्गाको खसो भागले रगड र राम्रो भाग वा फाइलले रगड</p> <p>८. धारको जाँच</p> <p>९. औजारहरूलाई बटुलेर राख</p> <p>१०. सुरक्षित राख</p>	<p>अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा कुनै धारिलो औजार खोटो संकलन गदा चलाईएको छ</p> <p>निर्दिष्ट कार्य: औजारमा धार लगाऊ</p> <p>कर्ति राम्ररी: धार हटेको औजारमा राम्ररी धार लगाइएको</p>	<p>धार</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● लगाउने तरिका 	<p>सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान</p>	

औजार/उपकरण/सामानहरू: धार लगाउ, ढुङ्गा, फाइल, कचौरामा, पानी

सुरक्षा: धार लगाउदा सुरक्षाको ध्यान राख

निर्दिष्ट कार्य नं. ३	औजार उपकरणको बिंड फेर	
	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१ घण्टा ९ घण्टा
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
१. आदेश वा निर्देशन लेऊ २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. चाहिने औजार सामान उपकरण लेऊ ४. बींड बिग्रेका औजार पत्ता लगाऊ ५. बिग्रेको बींड रेन्चले निकाल ६. औजारमा नयाँ बिंड हाल ७. रेन्चले कस ८. बींड मिले नमिलेको जाँच ९. बींड रास्री मिलाऊ १०. अभिलेख राख	अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा कुनै औजार, उपकरणको खोटो संकलन गर्दा चलाउदा बिंड बिग्रेको छ निर्दिष्ट कार्य: औजार उपकरणको बिंड फेर कर्ति रास्री: फेरिएको नयाँ बींड कसिएको ।	बिंड <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● काम ● महत्व ● फेर्ने तरिका
		सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामानहरू: रेन्च, नाया बिंड

सुरक्षा: धारिलो ब्लेड होसियारिले चलाउनुस्

निर्दिष्ट कार्य नं. ४	औजार/उपकरण भन्डारण गर	
	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१ घण्टा ९ घण्टा
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
<p>१. आदेश वा निर्देशन लेऊ</p> <p>२. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ</p> <p>३. कार्यस्थलमा भएका औजार उपकरण संकलन गर।</p> <p>४. प्रत्येक औजार उपकरणको निश्चित ठाउँ पत्ता लगाऊ</p> <p>५. सबै औजार उपकरण निश्चित ठाउँमा राख।</p> <p>६. भन्डार सुख्खा राख।</p> <p>७. भन्डारको सुरक्षा कायम गर।</p>	<p>अवस्था (दिइएका): औजार उपकरण सहितको प्रयोगात्मक कक्षा कोठा कुनै औजार उपकरण खोटो संकलन गर्दा चलाएको भन्डारमा राख</p> <p>निर्दिष्ट कार्य: औजार/उपकरण भन्डारण गर।</p> <p>कर्ति राम्ररी: भन्डारमा राखेको औजार/ उपकरण सुरक्षित गरी सुख्खा स्थानमा भण्डारण गरिएको।</p>	<p>भन्डारण</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● महत्व ● गर्ने तरिका के हो व्याख्या गर व्याख्या गर <p>सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान</p>

औजार/उपकरण/सामानहरू: भन्डारको दराज
सुरक्षा:

मोड्युल : द प्रयोगात्मक गणित

वर्णन :

यो मोड्युलमा पेसासाग संबन्धित गणितीय हरहिसाब संबन्धीत ज्ञान र सीपहरु समावेस गरिएको छ । उद्देश्यः

संबन्धित पेशामा प्रभावकारी तवरले कार्य संपादन गर्न आवश्यक गणितीय हरहिसाब गर्नु

कार्यहरु : उपयुक्त उद्देश्य हासिल गर्न प्रशिक्षार्थीहरु संबन्धित प्राविधिक ज्ञान सहज कार्य / सीपहरुमा दक्षता हासिल गर

१. सामान्य जोड (योग) गर
२. सामान्य घटाउ (कार्य) गर
३. सामान्य गुणन गर
४. सामान्य भाग गर
५. मापन कार्य गर
६. मापनका इकाइ बदल
७. तापक्रम मापनका इकाइहरु बदल
८. क्षेत्रफल निकाल
९. आयतन निकाल
१०. तौल निकाल
११. प्रतिशत निकाल
१२. इकाइ मूल्य निकाल
१३. प्रति इकाइ आय निकाल
१४. मुनाफा र घाटा निकाल
१५. बिल तयार गर

निर्दिष्ट कार्य नं. १	सामान्य जोड (योग) गर उद्देश्य	सैद्धान्तिक	१५ मिनेट
		प्रयोगात्मक	४५ मिनेट
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
<ol style="list-style-type: none"> १. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. आफूलाई आवश्यक सामानको सूची तयार गर ४. ती सामानको मूल्य पत्ता लगाऊ ५. एक एक सामानको मोल जोड ६. कूल मोल निकाल ७. अभिलेख राख 	<p>अवस्था (दिइएका): कक्षा कोठा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य: सामान्य जोड (योग) गर</p> <p>कर्ति रास्ररी: आफूलाई आवश्यक सामानको सूची तयार गरी ती सामानको मूल्य पत्ता लगाएर एक एक सामानको मोल जोडीकूल मोल निकालिएको ।</p>	जोड <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● सामान्य गणना ● पेसामा प्रयोग <p>सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान</p>	

औजार/उपकरण/सामान: कपी, कलम, पेन्सिल, क्याल्कुलेटर

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. २	कार्यगर्दा आइपर्ने सामान्य घटाउ (कार्य) गर	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१५ मिनेट ४५ मिनेट
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. आफूले चलाएका वा प्रयोग गरेका सामानको सूची तयार गर ४. ती सामानको मूल्य निकाल ५. एक एक सामानको मोल घटाऊ ६. बाँकी सामानको मोल निश्चित गर ७. अभिलेख राख		घटाऊ <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● सामान्य गणना ● पेसामा प्रयोग 	
निर्दिष्ट कार्य: कार्यगर्दा आइपर्ने सामान्य घटाउ (कार्य) गर		कति राम्ररी: आफूले चलाएका वा प्रयोग गरेका सामानको सूची तयार गरी ती सामानको मूल्य निकाली एक एक सामानको मोल घटाएर बाँकी सामानको मोल निकालिएको	सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामान: कपी, कलम, पेन्सिल, क्याल्कुलेटर

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. ३	कार्य गर्दा आइपर्ने सामान्य गुणन गर	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१५ मिनेट ४५ मिनेट
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
<p>१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर</p> <p>२. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ</p> <p>३. आफूलाई आवश्यक सामानको सूची तयार गर</p> <p>४. आवश्यक सामानको इकाई निश्चित गर</p> <p>५. ती सामानको प्रति इकाई मूल्य पत्ता लगाऊ</p> <p>६. इकाई र मूल्यको गुणन गरी कूल लागत वा मूल्य निकाल</p> <p>७. कूल सामानको मोल निश्चित गर</p> <p>८. अभिलेख राख</p>	<p>अवस्था (दिइएका): कक्षा कोठा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य: कार्य गर्दा आइपर्ने सामान्य गुणन गर</p> <p>कति रास्री: आफूलाई आवश्यक सामानको सूची तयार गरी आवश्यक सामानको इकाई निश्चित गरी ती सामानको प्रति इकाई मूल्य पत्ता लगाएर गुणन गरी कूल लागत वा मूल्य निकालिएको</p>	<p>गुणन</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● सामान्य गणना ● पेसामा प्रयोग <p>सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान</p>	

औजार/उपकरण/सामान: कपी, कलम, पेन्सिल, क्याल्कुलेटर

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. ४	कार्य गर्दा आइपर्ने सामान्य भाग गर	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१५ मिनेट ४५ मिनेट
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. सामानको इकाई निश्चित गर ४. ती सामानको कूल मूल्य पत्ता लगाऊ ५. कूल मूल्यलाई इकाईले भाग गर ६. प्रति इकाईको मूल्य पत्ता लगाऊ ७. अभिलेख राख		अवस्था (दिइएका): कक्षा कोठा निर्दिष्ट कार्य: कार्य गर्दा आइपर्ने सामान्य भाग गर कति रास्त्री: सामानको इकाई निश्चित गरी ती सामानको कूल मूल्य पत्ता लगाएर कूल मूल्यलाई इकाईले भाग गरी प्रति इकाईको मूल्य पत्ता लगाइएको ।	
		सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान	

औजार/उपकरण/सामान: कपी, कलम, पेन्सिल, क्याल्कुलेटर

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. ५	मापन कार्य गर	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१५ मिनेट ४५ मिनेट
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. उत्पादित सामान र नाप्ने फिता लेऊ ४. नाप्ने फिताले उत्पादित सामान नाप ५. कूल सामानको लम्बाई टिप ६. अभिलेख राख	अवस्था (दिइएका): कक्षा कोठा निर्दिष्ट कार्य: मापन कार्य गर	मापन <ul style="list-style-type: none"> ● मापन ● अवधारणा ● गर्ने तरिका कति राम्ररी: उत्पादित सामान र नाप्ने फिता लिएर उत्पादित सामान नापी कूल सामानको लम्बाई टिपिएको	सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामान: कपी, कलम, पेन्सिल, क्याल्कुलेटर

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. ६	मापनका इकाइ बदल	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१५ मिनेट ४५ मिनेट
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. सामानको इकाई निश्चित गर ४. भएको इकाइको सानो इकाइमा लान गुणन गर ५. भएको इकाइको ठूलो इकाइमा लान भाग गर ६. बदलिएको इकाइ टिप ७. अभिलेख राख		<p>अवस्था (दिइएका): कक्षा कोठा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य: मापनका इकाइ बदलन</p> <p>कति रास्ती: इकाइलाई बदलन आवश्यकता अनुसार भाग वा गुणन गरिएको ।</p>	<p>मापन इकाइ</p> <ul style="list-style-type: none"> • इकाइ • इकाइका किसिम • अवधारणा • एक इकाइबाट अर्का इकाइमा बदल्ने प्रक्रिया (गुणन, भाग र जोड गरेर) <p>सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान</p>

औजार/उपकरण/सामान: कपी, कलम, पेन्सिल, क्याल्कुलेटर

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. ७	तौल निकाल	सैद्धान्तिक	१५ मिनेट
		प्रयोगात्मक	४५ मिनेट
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. कच्चा वा उत्पादित वस्तु, तौल गर्ने औजार (ढक र तराजु) लेऊ ४. कच्चा वा उत्पादित वस्तु, तौल गर्ने औजारमा राख ५. तौल गर ६. निश्चित तौल टिप ७. अभिलेख राख	अवस्था (दिइएका): कक्षा कोठा	तौल • अवधारणा • सूत्र • गणना • प्रयोग	
	निर्दिष्ट कार्य: तौल निकालने		
	काति राम्ररी: कच्चा वा उत्पादित वस्तु, तौल गर्ने औजारमा राखी निश्चित तौल टिपिएको		सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामान: कपी, कलम, पेन्सिल, तराजु, ढक
सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. ८	प्रतिशत निकाल	सैद्धान्तिक	१५ मिनेट
		प्रयोगात्मक	४५ मिनेट
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. सामानको लागत मूल्य निकाल ४. सामानको श्रममूल्य निकाल ५. दुबै मूल्य जोड ६. यसमा नाफा राख्ने प्रतिशत निर्धारण गर . ७. कूल मूल्यमा निर्धारित नाफा प्रतिशतले थप गर्न प्रतिशत निकालने सूत्र प्रयोग गरेर प्रतिशत निकाल ८. अभिलेख राख	अवस्था (दिइएका): कक्षा कोठा	<p>प्रतिशत</p> <ul style="list-style-type: none"> • अवधारणा • सूत्र • गणना • प्रयोग • निकालने तरिका 	

औजार/उपकरण/सामान: कपी, कलम, पेन्सिल, क्याल्कुलेटर

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. ९	इकाइ मूल्य निकाल	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१५ मिनेट ४५ मिनेट	
कार्य चरणहरू		अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. सामानको इकाई निश्चित गर ४. ती सामानको कूल मूल्य पत्ता लगाऊ ५. कूल मूल्यलाई इकाईले भाग गर ६. प्रति इकाइको मूल्य पत्ता लगाऊ ७. अभिलेख राख		अवस्था (दिइएका): कक्षा कोठा निर्दिष्ट कार्य: इकाइ मूल्य निकालने	इकाइ मूल्य : <ul style="list-style-type: none"> • अवधारणा • गणना • प्रयोग काति रास्ररी: कूल मूल्यलाई इकाईले भाग गरी प्रति इकाइको मूल्य पत्ता लगाइएको	सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामान: कपी, कलम, पेन्सिल, क्याल्कुलेटर
 सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. १०	मुनाफा र घाटा निकाल	सैद्धान्तिक	१५ मिनेट
		प्रयोगात्मक	४५ मिनेट
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
<p>१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर २. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ ३. सामानको इकाई निश्चित गर ४. ती सामानको कूल मूल्य पत्ता लगाऊ ५. कूल बिक्रय मूल्य पत्ता लगाऊ ६. क्रय वा उत्पादन मूल्य र बिक्रय मूल्यमा कुन बढी छ, पत्ता लगाऊ ७. बिक्रय मूल्य बढी भए त्यसमा क्रय वा उत्पादन मूल्य घटाएर मुनाफा निकाल ८. क्रय मूल्य वा उत्पादन मूल्य बढी भए क्रय वा उत्पादन मूल्यमा बिक्रय मूल्य घटाएर नोक्सान निकाल ९. अभिलेख राख</p>	<p>अवस्था (दिइएका): कक्षा कोठा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य: मुनाफा र घाटा निकालने</p> <p>कति राम्ररी: क्रय वा उत्पादन मूल्य र बिक्रय मूल्यमा कुन बढी छ, पत्ता लगाइएको बिक्रय मूल्य बढी भए त्यसमा क्रय वा उत्पादन मूल्य घटाएर मुनाफा निकालिएको क्रय मूल्य वा उत्पादन मूल्य बढी भए क्रय वा उत्पादन मूल्यमा बिक्रय मूल्य घटाएर नोक्सान निकालिएको</p>	<p>मुनाफा र घाटा</p> <ul style="list-style-type: none"> • अवधारणा • सूत्र र कार्य विधि • गणना • प्रयोग <p>सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान</p>	

औजार/उपकरण/सामान: कपी, कलम, पेन्सिल, क्याल्कुलेटर
सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. ११	बिल तयार गर	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	१५ मिनेट ४५ मिनेट
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
<p>१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर</p> <p>२. आवश्यक सुरक्षा वा सावधानी अपनाऊ</p> <p>३. सामानको इकाई निश्चित गर</p> <p>४. बेचिने वा बाहिर पठाइने सामानहरू तयार गर</p> <p>५. मिति लेख</p> <p>६. क्रेताको नाम र ठेगाना लेख</p> <p>७. बिलमा ती सबै सामानको नाम विवरणमा लेख</p> <p>८. इकाईको महलमा सामानको संख्या लेख</p> <p>९. मूल्यको महलमा प्रति इकाईको मूल्य लेख</p> <p>१०. जम्माको महलमा इकाई महल र मूल्यको महलको अङ्कको गुणन गरेर लेख</p> <p>११. जम्मा महलको मूल्य जोड</p> <p>१२. आएको जोड कूल जम्मामा लेख</p> <p>१३. बिक्रेताको सही गर</p> <p>१४. अभिलेख राख</p>	<p>अवस्था (दिइएका): कक्षा कोठा</p> <p>निर्दिष्ट कार्य: बिल तयार गर</p> <p>कति रास्री: बिलमा क्रेताको नाम, ठेगाना, मिति लेखिएको । बिलमा सबै महलमा निर्धारित कुरा लेखिएको । बिलको जम्मा महलमा भएको अङ्क जोडी कूल जम्मामा अङ्क र अक्षरमा लेखिएको । बीलमा सही गरीएको ।</p>	<p>बिल बनाउने :</p> <ul style="list-style-type: none"> • अवधारणा • गणना • बिलको खाका • बिल बनाउने विधि • प्रयोग <p>सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान</p>	

औजार/उपकरण/सामान: कपी, कलम, पेन्सिल, क्याल्कुलेटर

सुरक्षा:

मोड्युल : ९ पेशागत स्वास्थ्य र सुरक्षा

वर्णन : यो मोड्युलमा संबन्धित पेशागत कार्यसंपादन गर्दा सीप र ज्ञान समावेस छन् ।

उद्देश्यहरू :

- यो पेशासाग संबन्धित जोखिमबारे परिचित हुनु ।
- पेशागत स्वास्थ्य र सुरक्षाका लागि रोकथामका उपाय अपनाउनु ।
- कार्यहरू :
- उपर्युक्त उद्देश्य हासिल गर्ने प्रशिक्षार्थीहरूले संबन्धित प्राविधिक ज्ञान सहित तलका कार्य सीपहरूमा दक्षता हासिल गर
- सुरक्षाका सामग्रीहरू ल्याऊ
- काम गर्नु भन्दा पहिले नै कार्यशालाको निरीक्षण गर
- प्रयोग गर्नुभन्दा अगाडि नै औजार/ सामग्री /उपकरणहरू निरीक्षण गर
- दुर्घटनायुक्त खतराबाट बच
- शारीरिक खतराबाट बच

पेसागत स्वास्थ्य र सुरक्षाका लागि रोकथामका उपायहरू अपनाऊ

निर्दिष्ट कार्य नं. १	सुरक्षाका सामग्रीहरू ल्याऊ	सैद्धान्तिक	२४ मिनेट
		प्रयोगात्मक	१ घण्टा
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर २. कामको निर्णय गर ३. काम अनुसार के सुरक्षा गर्नु पर्ने निर्णय गर ४. यसका लागि चाहिने सामग्रीको सूची बनाऊ ५. ती सामग्री जम्मा गर ६. अभिलेख राख	अवस्था (दिइएका): निर्दिष्ट कार्य: सुरक्षाका सामग्रीहरू ल्याउने	सुरक्षा सामग्रीहरूको पहिचान <ul style="list-style-type: none"> ● आवश्यकता ● लगाउने विधि 	
	कति राम्ररी: काम अनुसार के सुरक्षा गर्नु पर्ने निर्णय गरी चाहिने सामग्रीको सूची बनाएर सामग्री जम्मा गरिएको		सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान

औजार/उपकरण/सामान: सुरक्षाका सामानहरू

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. २	काम गर्नु भन्दा पहिले नै कार्यशालाको निरीक्षण गर	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	२४ मिनेट १ घण्टा
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
<ol style="list-style-type: none"> १. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर २. कामको निर्णय गर ३. काम अनुसार कार्यशालामा जाऊ ४. कार्यशालामा भएका सामान र तिनको अवस्था निरीक्षण गर ५. अभिलेख राख 	<p>अवस्था (दिइएका):</p> <p>निर्दिष्ट कार्य: काम गर्नु भन्दा पहिले नै कार्यलयको निरीक्षण गर</p> <p>कति राम्ररी: काम अनुसार कार्यशालामा गएर सामान र तिनको अवस्था निरीक्षण गरिएको</p>	<p>कार्यलय निरीषरण :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारण ● सिद्धान्त र कार्यविधि ● अभिलेख राख 	<p>सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान</p>

औजार/उपकरण/सामानः

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. ३	प्रयोग गर्नुभन्दा अगाडि नै औजार/ सामग्री /उपकरणहरु निरीक्षण गर	सैद्धान्तिक	२४ मिनेट
		प्रयोगात्मक	१ घण्टा
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर २. कामको निर्णय गर ३. कार्यशालामा जाऊ ४. कार्यशालामा भएका औजार/ सामग्री/उपकरणको अवस्था निरीक्षण गर ५. अभिलेख राख	<p>अवस्था (दिइएका):</p> <p>प्रयोग गर्नुभन्दा अगाडि नै औजार/सामग्री /उपकरणहरु निरीक्षण गर</p> <p>निर्दिष्ट कार्य: कार्यशालामा गएर कार्यशालामा भएका औजार/सामग्री/ उपकरणको अवस्था निरीक्षण गरिएको</p>	<p><u>औजार/सामग्री/उपकरणहरुको निरीक्षण :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारण र पहिचान ● सिद्धान्त र कार्यविधि ● अभिलेख राख 	

औजार/उपकरण/सामानः

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. ४	दुर्घटनायुक्त खतराबाट बच्ने	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	२४ मिनेट १ घण्टा
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य		सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
<p>१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर २. कामको निर्णय गर ३. कार्यशालामा जाऊ ४. कार्यशालामा भएका औजार /सामग्री/उपकरणको अवस्था निरीक्षण गर ५. औजार/सामग्री/उपकरणको अवस्था कमजोर भएमा त्यस्ता कमजोरी हटाउन आवश्यक काम गर ६. सुपरभाइजरलाई जानकारी गराऊ ७. बिग्रिएका सामान बनाउन मिस्त्रि बोलाएर देखाऊ ८. अभिलेख राख</p>	<p>अवस्था (दिइएका):</p> <p>निर्दिष्ट कार्य: दुर्घटनायुक्त खतराबाट बच्ने</p> <p>कठि राम्ररी: कार्यशालामा भएका औजार /सामग्री/उपकरणको अवस्था निरीक्षण गरी औजार/सामग्री/उपकरणको अवस्था कमजोर भएमा त्यस्ता कमजोरी हटाउन आवश्यक काम गर्ने सुपरभाइजरलाई जानकारी गराइएको वा बिग्रिएका सामान बनाउन मिस्त्रि बोलाएर देखाइएको</p>	<p><u>दुर्घटनायुक्त खतराको रोकथाम :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● <u>अवधारणा</u> ● <u>दुर्घटनायुक्त खतराबाट बच्ने</u> ● <u>अभिलेख राख</u> <p>सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान</p>	

औजार/उपकरण/सामानः

सुरक्षा:

निर्दिष्ट कार्य नं. ५	शारीरिक खतराबाट बच्ने	सैद्धान्तिक प्रयोगात्मक	२४ मिनेट १ घण्टा
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान	
<p>१. आदेश वा निर्देशन प्राप्त गर २. कामको निर्णय गर ३. कार्यशालामा जाऊ ४. कार्यशालामा भएका औजार/ सामग्री/उपकरणको अवस्था निरीक्षण गर ५. सुपरभाइजरलाई जानकारी गराऊ ६. बिग्रिएका सामान बनाउन मिस्त्रि बोलाएर देखाऊ ७. कुनै सामान वा औजार तथा उपकरणले हुन सक्ने खतरा भए त्यसलाई हटाऊ वा मर्मत गर ८. अभिलेख राख</p>	<p>अवस्था (दिइएका):</p> <p>निर्दिष्ट कार्य: शारीरिक खतराबाट बच्ने</p> <p>कठि राम्ररी: कार्यशालामा भएका औजार/ सामग्री/ उपकरणको अवस्था निरीक्षण गरी सुपरभाइजरलाई जानकारी गराऊ बिग्रिएका सामान बनाउन मिस्त्रि बोलाएर देखाएर कुनै सामान वा औजार तथा उपकरणले हुन सक्ने खतरा भए त्यसलाई हटाइएको वा मर्मत गरिएको</p>	<p><u>शारीरिक खतराबाट</u> <u>बचावट</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● शारीरिक खतराबाट बच्ने ● अभिलेख राख <p>सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख तरिकाको ज्ञान</p>	

औजार/उपकरण/सामान:

सुरक्षा:

मोड्युल : १० सञ्चार

वर्णन : यस मोड्युलमा पेसासाग संबन्धित सञ्चारका ज्ञान र सीप छन्। हरेक कार्यको संबन्धित ज्ञान र समयावधि पनि उल्लेख गरिएको छ ।

उद्देश्य :

यो मोड्युलको समाप्तिपछि प्रशिक्षार्थीहरू तलका उद्देश्यहरू हासिल गर्न समर्थ हुनेछन् ।

उपयुक्त उद्देश्य हासिल गर्न प्रशिक्षार्थीहरूले संबन्धित ज्ञान सहित तलका कार्यहरूमा प्रवीणता हासिल गर्न अपेक्षा गरिएको छ ।

- कामदातासंग संचार गर
- ग्राहकसंग संचार गर
- माथिल्लो तहका कामदारसंग संचार गर
- तल्लो तहका कामदारसंग संचार गर
- समान तहका कामदारसंग संचार गर
- अन्य उच्चमीसंग संचार गर
- संचार माध्यमसंग संचार गर
- लघुवित्त/वित्तीय संस्थासंग संचार गर
- व्यावसायिक संस्थासंग संचार गर

संचार गर्ने

निर्दिष्ट कार्य: १ कामदातासंग संचार गर्ने ।		सैद्धान्तिक २० मिनेट प्रयोगात्मक ४० मिनेट
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
<ol style="list-style-type: none"> १. निर्देशन वा आदेश प्राप्त गर्ने । २. संचार गर्ने व्यक्तिको पहिचान गर्ने ३. संचार गर्ने व्यक्ति अनुसारका सम्बोधन शब्दको प्रयोग गर्ने । (शर, मेडम, मिस, हजुर, साहूजी, साहूनी आदि स्थानीयता अनुसारका शब्द) ४. कामदारको निर्देशन सुन्ने । ५. कामदारले सोधेका प्रश्नको स्पष्ट जवाफ मात्र दिने । ६. आफूलाई लागेका कुरा अभिव्यक्त गर्ने ७. आफूले गरेका काम बताउने ८. अभिलेख राख्ने 	<p>अवस्था (दिइएका):</p> <ul style="list-style-type: none"> • कक्षा कोठा वा कार्यालय कोठा <p>कार्य: कामदातासंग संचार गर्ने ।</p> <p>कति राम्ररी:</p> <ul style="list-style-type: none"> • संचार गर्ने व्यक्ति अनुसारका सम्बोधन शब्दको प्रयोग गरिएको । • कामदारको निर्देशन सुनेको • कामदारले सोधेका प्रश्नको जवाफ मात्र दिइएको • आफूलाई लागेका कुरा स्पष्ट अभिव्यक्त गरिएको • आफूले गरेका काम बताइएको 	<p>संचार</p> <ul style="list-style-type: none"> • परिचय • किसिम • महत्व • तरिका • संचार गर्ने व्यक्तिको जानकारी • संचार गन्तु पर्ने व्यक्ति अनुसारका शब्दको ज्ञान • संचार गन्तु पर्दा सम्बोधन गर्ने तरिका • संचारका लागि क्रियापदको प्रयोगको ज्ञान • तपाईं, तिमी, वा हजुर • संचारमा उत्तर दिने तरिका • आफूले के कुरा बताउने वा सोध्ने वा उत्तर दिने भन्ने • सोधेको प्रश्न सुन्ने सीप • आफूलाई लागेको वा आफूले देखेको कुरा अभिव्यक्ति सीप <p>सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख्ने तरिकाको ज्ञान</p>

ओजार /उपकरण तथा सामानहरू:

सुरक्षाका उपायहरू (सावधानी):

संचार गर्ने

निर्दिष्ट कार्य: २ ग्राहकसंग संचार गर्ने		सैद्धान्तिक २० मिनेट प्रयोगात्मक ४० मिनेट
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
<ol style="list-style-type: none"> १. निर्देशन वा आदेश प्राप्त गर्ने । २. संचार गर्ने व्यक्तिको पहिचान गर्ने ३. संचार गर्ने व्यक्ति अनुसारका सम्बोधन शब्दको प्रयोग गर्ने । (शर, मेडम, मिस, हजुर, आदि स्थानीय शब्द) ४. ग्राहकको भनाइ सुन्ने ५. ग्राहकले सोधेका प्रश्नको स्पष्ट जवाफ मात्र दिने । ६. आफूलाई लागेका कुरा अभिव्यक्त गर्ने ७. आफूले गरेका काम बताउने ८. अभिलेख राख्ने 	<p>अवस्था (दिइएका):</p> <ul style="list-style-type: none"> • कक्षा कोठा वा कार्यालय कोठा <p>कार्य: कामदातासंग संचार गर्ने ।</p> <p>कति राम्ररी:</p> <ul style="list-style-type: none"> • संचार गर्ने व्यक्ति अनुसारका सम्बोधन शब्दको प्रयोग गरिएको । • ग्राहकले सोधेका प्रश्नको जवाफ मात्र दिइएको • आफूलाई लागेका कुरा स्पष्ट अभिव्यक्त गरिएको • आफूले गरेका काम बताइएको 	<p>संचार</p> <ul style="list-style-type: none"> • तरिका • संचार गर्नुपर्ने व्यक्तिको जानकारी • संचार गनु पर्ने व्यक्ति अनुसारका शब्दको ज्ञान • संचार गर्नु पर्दा सम्बोधन गर्ने तरिका • संचारका लागि क्रियापदको प्रयोगको ज्ञान • संचारमा उत्तर दिने तरिका • आफूले के कुरा बताउने वा सोध्ने वा उत्तर दिने भन्ने • सोधेको प्रश्न सुन्ने सीप • आफूलाई लागेको वा आफूले देखेको कुरा अभिव्यक्ति सीप

औजार /उपकरण तथा सामानहरूः

सुरक्षाका उपायहरू (सावधानी):

संचार गर्ने

निर्दिष्ट कार्य: ३ माथिल्लो तहका कामदारसंग संचार गर्ने		सैद्धान्तिक २० मिनेट प्रयोगात्मक ४० मिनेट
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
<p>१. संचार गर्ने व्यक्तिको पहिचान गर्ने</p> <p>२. संचार गर्ने व्यक्ति अनुसारका सम्बोधन शब्दको प्रयोग गर्ने । (शर, मेडम, मिस, हजुर, आदि स्थानीय शब्द)</p> <p>३. आफूभन्दा माथिका कामदारको भनाइ सुन्ने</p> <p>४. आफूभन्दा माथिका कामदारले सोधेका प्रश्नको स्पष्ट जवाफ मात्र दिने ।</p> <p>५. आफूलाई लागेका कुरा अभिव्यक्त गर्ने</p> <p>६. आफूले गरेका काम बारेमा बताउने</p> <p>७. अभिलेख राख्ने</p>	<p>अवस्था (दिइएका):</p> <ul style="list-style-type: none"> • कक्षा कोठा वा कार्यालय कोठा <p>कार्य: कामदातासंग संचार गर्ने</p> <p>कति राम्ररी:</p> <ul style="list-style-type: none"> • संचार गर्ने व्यक्ति अनुसारका सम्बोधन शब्दको प्रयोग गरिएको । • आफूभन्दा माथिका कामदारले सोधेका प्रश्नको जवाफ मात्र दिइएको • आफूलाई लागेका कुरा स्पष्ट अभिव्यक्त गरिएको • आफूले नबुझेका वा नजानेका कुरा सोधेर बुझेको । 	<p>संचार</p> <ul style="list-style-type: none"> • तरिका • संचार गर्नुपर्ने व्यक्तिको जानकारी • संचार गनु पर्ने व्यक्ति अनुसारका शब्दको ज्ञान • संचार गर्नु पर्दा सम्बोधन गर्ने तरिका • संचारका लागि क्रियापदको प्रयोगको ज्ञान • संचारमा उत्तर दिने तरिका • आफूले के कुरा बताउने वा सोध्ने वा उत्तर दिने भन्ने • सोधेको प्रश्न सुन्ने सीप • आफूलाई लागेको वा आफूले देखेको कुरा अभिव्यक्ति सीप • अभिलेख राख्ने तरिका

औजार /उपकरण तथा सामानहरूः

सुरक्षाका उपायहरू (सावधानी):

संचार गर्ने

निर्दिष्ट कार्य ४ तल्लो तहका कामदारसंग संचार गर्ने		सैद्धान्तिक २० मिनेट प्रयोगात्मक ४० मिनेट
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
<p>१. संचार गर्ने व्यक्तिको पहिचान गर्ने</p> <p>२. संचार गर्ने व्यक्ति अनुसारका सम्बोधन शब्दको प्रयोग गर्ने । (भाइ, दाइ, दिदी, बहिनी आदि स्थानीय शब्द)</p> <p>३. आफूभन्दा तल्लो तहका कामदारको भनाइ सुन्ने</p> <p>४. उनीहरूलाई आफूलाई जानकारी भएको कुरा बताउने</p> <p>५. आफूभन्दा माथिका कामदारले सोधेका प्रश्नको स्पष्ट जवाफ दिने वा आवश्यक जानकारी गराउने</p> <p>६. आफूलाई लागेका कुरा अभिव्यक्त गर्ने</p> <p>७. आफूले गरेका काम बताउने</p> <p>८. अभिलेख राख्ने</p>	<p>अवस्था (दिइएका):</p> <ul style="list-style-type: none"> • कक्षा कोठा वा कार्यालय कोठा <p>कार्य: कामदातासंग संचार गर्ने ।</p> <p>कति राम्री:</p> <ul style="list-style-type: none"> • संचार गर्ने व्यक्ति अनुसारका सम्बोधन शब्दको प्रयोग गरिएको । • आफूभन्दा माथिका कामदारले सोधेका प्रश्नको जवाफ मात्र दिइएको • आफूलाई लागेका कुरा स्पष्ट अभिव्यक्त गरिएको • आफूले नबुझेका वा नजानैका कुरा सोधेर बुझेको । • आफूले गरेका काम बताइएको । 	<p>संचार</p> <ul style="list-style-type: none"> • तरिका • संचार गर्नुपर्ने व्यक्तिको जानकारी • संचार गनु पर्ने व्यक्ति अनुसारका शब्दको ज्ञान • संचार गर्नु पर्दा सम्बोधन गर्ने तरिका • संचारका लागि क्रियापदको प्रयोगको ज्ञान • संचारमा उत्तर दिने तरिका • आफूले के कुरा बताउने वा सोध्ने वा उत्तर दिने भन्ने • सोधेको प्रश्न सुन्ने सीप • आफूलाई लागेको वा आफूले देखेको कुरा अभिव्यक्ति सीप • अभिलेख राख्ने तरिका

औजार /उपकरण तथा सामानहरूः

सुरक्षाका उपायहरू (सावधानी):

संचार गर्ने

निर्दिष्ट कार्य: ५ समान तहका कामदारसंग संचार गर्ने	सैद्धान्तिक २० मिनेट प्रयोगात्मक ४० मिनेट	
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
<p>१. संचार गर्ने व्यक्तिको पहिचान गर्ने</p> <p>२. संचार गर्ने व्यक्ति अनुसारका सम्बोधन शब्दको प्रयोग गर्ने । (तिमी तपाईं) आदि स्थानीय शब्द)</p> <p>३. आफूसरहका कामदारको भनाइ सुन्ने</p> <p>४. उनीहरूलाई आफूलाई जानकारी भएको कुरा बताउने</p> <p>५. आफूसरहका कामदारले सोधेका प्रश्नको स्पष्ट जवाफ दिने वा आवश्यक जानकारी गराउने</p> <p>६. आफूलाई लागेका कुरा अभिव्यक्त गर्ने</p> <p>७. आफूले गरेका कामका बारेमा सोध्ने वा बताउने</p> <p>८. अभिलेख राख्ने</p>	<p>अवस्था (दिइएका):</p> <ul style="list-style-type: none"> कथा कोठा वा कार्यालय कोठा <p>कार्य: कामदारासंग संचार गर्ने ।</p> <p>कति राम्ररी:</p> <ul style="list-style-type: none"> संचार गर्ने व्यक्ति अनुसारका सम्बोधन शब्दको प्रयोग गरिएको । आफूभन्दा माथिका कामदारले सोधेका प्रश्नको जवाफ मात्र दिइएको आफूलाई लागेका कुरा स्पष्ट अभिव्यक्त गरिएको आफूले नबुझेका वा नजानेका कुरा सोधेर बुझेको । आफूले गरेका कामका बारेमा सोधिएको वा बताइएको । 	<p>संचार</p> <ul style="list-style-type: none"> संचार गर्नुपर्ने व्यक्तिको जानकारी संचार गनु पर्ने व्यक्ति अनुसारका शब्दको ज्ञान संचार गर्नु पर्दा सम्बोधन गर्ने तरिका संचारका लागि क्रियापदको प्रयोग संचारमा उत्तर दिने सीप आफूले के कुरा बताउने वा सोध्ने वा उत्तर दिने सीप सोधेको प्रश्न सुन्ने सीप आफूलाई लागेको वा आफूले देखेको कुरा अभिव्यक्ति सीप अभिलेख राख्ने तरिका

औजार /उपकरण तथा सामानहरूः

सुरक्षाका उपायहरू (सावधानी):

संचार गर्ने

निर्दिष्ट कार्य: ६ अन्य उद्घमीसंग संचार गर्ने		सैद्धान्तिक २० मिनेट प्रयोगात्मक ४० मिनेट
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
<p>१. संचार गर्ने व्यक्तिको पहिचान गर्ने</p> <p>२. संचार गर्ने व्यक्ति अनुसारका सम्बोधन शब्दको प्रयोग गर्ने । (शर, मेडम, मिस, हजुर, आदि स्थानीय शब्द)</p> <p>३. आफूसरहका कामदारको भनाइ सुन्ने</p> <p>४. उनीहरूलाई आफूलाई जानकारी भएको कुरा बताउने</p> <p>५. अन्य उद्घमीले सोधेका प्रश्नको स्पष्ट जवाफ दिने वा आवश्यक जानकारी गराउने</p> <p>६. आफूलाई लागेका कुरा अभिव्यक्त गर्ने</p> <p>७. आफूले गरेका कामका बारेमा सोध्ने वा बताउने</p> <p>८. अभिलेख राख्ने ।</p>	<p>अवस्था (दिइएका):</p> <ul style="list-style-type: none"> • कक्षा कोठा वा कार्यालय कोठा <p>कार्य: अन्य उद्घमीसंग संचार गर्ने ।</p> <p>कति राम्ररी:</p> <ul style="list-style-type: none"> • संचार गर्ने व्यक्ति अनुसारका सम्बोधन शब्दको प्रयोग गरिएको । • अन्य उद्घमीले सोधेका प्रश्नको जवाफ मात्र दिइएको • आफूलाई लागेका कुरा स्पष्ट अभिव्यक्त गरिएको • आफूले नबुझेका वा नजानैका कुरा सोधेर बुझेको । • आफूले गरेका कामका बारेमा सोधिएको वा बताइएको । 	<p>संचार</p> <ul style="list-style-type: none"> • संचार गर्नुपर्ने व्यक्तिको जानकारी • संचार गनु पर्ने व्यक्ति अनुसारका शब्दको ज्ञान • संचार गर्नु पर्दा सम्बोधन गर्ने तरिका • संचारका लागि क्रियापदको प्रयोग • संचारमा उत्तर दिने सीप • आफूले के कुरा बताउने वा सोध्ने वा उत्तर दिने सीप • सोधेको प्रश्न सुन्ने सीप • आफूलाई लागेको वा आफूले देखेको कुरा अभिव्यक्ति सीप • अन्य उद्घमीसंग अन्तर्क्रिया गर्ने सीप • अभिलेख राख्ने तरिका

औजार /उपकरण तथा सामानहरू:
सुरक्षाका उपायहरू (सावधानी):

संचार गर्ने

निर्दिष्ट कार्य: ७ संचार माध्यमसंग संचार गर्ने		सैद्धान्तिक २० मिनेट प्रयोगात्मक ४० मिनेट
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
<p>१. संचार गर्ने व्यक्तिको पहिचान गर्ने</p> <p>२. संचार गर्ने व्यक्ति अनुसारका सम्बोधन शब्दको प्रयोग गर्ने । (शर, हजुर तपाईँ आदि स्थानीय शब्द)</p> <p>३. आफूसरहका कामदारको भनाइ सुन्ने</p> <p>४. उनीहरूलाई आफूलाई जानकारी भएको कुरा बताउने</p> <p>५. अन्य उद्घमीले सोधेका प्रश्नको स्पष्ट जवाफ दिने वा आवश्यक जानकारी गराउने</p> <p>६. आफूलाई लागेका कुरा अभिव्यक्त गर्ने</p> <p>७. आफूले गरेका कामका बारेमा सोध्ने वा बताउने</p> <p>८. अभिलेख राख्ने ।</p>	<p>अवस्था (दिइएका):</p> <ul style="list-style-type: none"> कथा कोठा वा कार्यालय कोठा <p>कार्य: अन्य उद्घमीसंग संचार गर्ने ।</p> <p>कति राम्रारी:</p> <ul style="list-style-type: none"> संचार गर्ने व्यक्ति अनुसारका सम्बोधन शब्दको प्रयोग गरिएको । संचारकर्ताले सोधेका प्रश्नको जवाफ मात्र दिइएको आफूलाई लागेका कुरा स्पष्ट अभिव्यक्त गरिएको आफूले नबुझेका वा नजानेका कुरा सोधेर बुझेको । आफूले गरेका कामका बारेमा सोधिएको वा बताइएको । 	<p>संचार</p> <ul style="list-style-type: none"> संचार गर्नुपर्ने व्यक्तिको जानकारी संचार गनु पर्ने व्यक्ति अनुसारका शब्दको ज्ञान संचार गर्नु पर्दा सम्बोधन गर्ने तरिका संचारका लागि क्रियापदको प्रयोग संचारमा उत्तर दिने सीप आफूले के कुरा बताउने वा सोध्ने वा उत्तर दिने सीप सोधेको प्रश्न सुन्ने सीप आफूलाई लागेको वा आफूले देखेको कुरा अभिव्यक्ति सीप संचार माध्यममा प्रचार प्रशार गर्ने प्रक्रिया । अभिलेख राख्ने तरिका <p>सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख्ने तरिकाको ज्ञान</p>

औजार /उपकरण तथा सामानहरू

सुरक्षाका उपायहरू (सावधानी):

संचार गर्ने

निर्दिष्ट कार्यः द लघुवित्त/वित्तीय संस्थासंग संचार गर्ने	सैद्धान्तिक २० मिनेट प्रयोगात्मक ४० मिनेट	
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
<p>१. संचार गर्ने व्यक्तिको पहिचान गर्ने</p> <p>२. संचार गर्ने व्यक्ति अनुसारका सम्बोधन शब्दको प्रयोग गर्ने । (शर, हजुर, आदि स्थानीय शब्द)</p> <p>३. आफूसरहका कामदारको भनाइ सुन्ने</p> <p>४. उनीहरूलाई आफूलाई जानकारी भएको कुरा बताउने</p> <p>५. लघुवित्त /वित्तीय संस्थाले सोधेका प्रश्नको स्पष्ट जवाफ दिने वा आवश्यक जानकारी गराउने</p> <p>६. आफूलाई लागेका कुरा अभिव्यक्त गर्ने</p> <p>७. आफूले गरेका कामका बारेमा सोध्ने वा बताउने</p> <p>८. अभिलेख राख्ने ।</p>	<p>अवस्था (दिइएका):</p> <ul style="list-style-type: none"> कथा कोठा वा कार्यालय कोठा <p>कार्यः लघुवित्त /वित्तीय संस्थासंग संचार गर्ने ।</p> <p>कति राम्ररी:</p> <ul style="list-style-type: none"> संचार गर्ने व्यक्ति अनुसारका सम्बोधन शब्दको प्रयोग गरिएको । संचारकर्ताले सोधेका प्रश्नको जवाफ मात्र दिइएको आफूलाई लागेका कुरा स्पष्ट अभिव्यक्त गरिएको आफूले नबुझेका वा नजानेका कुरा सोधेर बुझेको । आफूले गरेका कामका बारेमा सोधिएको वा बताइएको । 	<p>संचार</p> <ul style="list-style-type: none"> संचार गर्नुपर्ने व्यक्तिको जानकारी संचार गर्नु पर्ने व्यक्ति अनुसारका शब्दको ज्ञान संचार गर्नु पर्दा सम्बोधन गर्ने तरिका संचारका लागि क्रियापदको प्रयोग संचारमा उत्तर दिने सीप आफूले के कुरा बताउने वा सोध्ने वा उत्तर दिने सीप सोधेको प्रश्न सुन्ने सीप आफूलाई लागेको वा आफूले देखेको कुरा अभिव्यक्ति सीप योजना निर्माण गर्ने प्रक्रिया । ऋण लिंदा अपनाउनु पर्ने प्रक्रिया र त्यसका लागि पेश गर्नु पर्ने कागजात तयारी गर्ने प्रक्रिया । ऋण लिन गर्नुपर्ने प्रक्रिया । अभिलेख राख्ने तरिका ।

औजार /उपकरण तथा सामानहरूः

सुरक्षाका उपायहरू (सावधानी):

मुख्य कामः संचार गर्ने

निर्दिष्ट कार्यः ९ व्यावसायिक संस्थासंग संचार गर्ने		सैद्धान्तिक २० मिनेट प्रयोगात्मक ४० मिनेट
कार्य चरणहरू	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	सम्बन्धित प्राविधिक ज्ञान
<p>१. संचार गर्ने व्यक्तिको पहिचान गर्ने</p> <p>२. संचार गर्ने व्यक्ति अनुसारका सम्बोधन शब्दको प्रयोग गर्ने । (शर, हजुर, आदि स्थानीय शब्द)</p> <p>३. आफूसरहका कामदारको भनाइ सुन्ने</p> <p>४. उनीहरूलाई आफूलाई जानकारी भएको कुरा बताउने</p> <p>५. व्यावसायिक संस्थाले सोधेका प्रश्नको स्पष्ट जवाफ दिने वा आवश्यक जानकारी गराउने ।</p> <p>६. आफूलाई लागेका कुरा अभिव्यक्त गर्ने</p> <p>७. आफूले गरेका कामका बारेमा सोध्ने वा बताउने</p> <p>८. अभिलेख राख्ने ।</p>	<p>अवस्था (दिइएका):</p> <ul style="list-style-type: none"> • कक्षा कोठा वा कार्यालय कोठा <p>कार्यः व्यावसायिक संस्थासंग संचार गर्ने ।</p> <p>कति राम्ररी:</p> <ul style="list-style-type: none"> • संचार गर्ने व्यक्ति अनुसारका सम्बोधन शब्दको प्रयोग गरिएको । • संचारकर्ताले सोधेका प्रश्नको जवाफ मात्र दिइएको • आफूलाई लागेका कुरा स्पष्ट अभिव्यक्त गरिएको • आफूले नबुझेका वा नजानेका कुरा साधिएको र बुझिएको । • आफूले गरेका कामका बारेमा सोधिएको वा बताइएको । 	<p>संचार</p> <ul style="list-style-type: none"> • संचार गर्नुपर्ने व्यक्तिको जानकारी • संचार गर्नु पर्ने व्यक्ति अनुसारका शब्दको ज्ञान • संचार गर्नु पर्दा सम्बोधन गर्ने तरिका • संचारका लागि क्रियापदको प्रयोग • संचारमा उत्तर दिने सीप • आफूले के कुरा बताउने वा सोध्ने वा उत्तर दिने सीप • सोधेको प्रश्न सुन्ने सीप • आफूलाई लागेको वा आफूले देखेको कुरा अभिव्यक्ति सीप • योजना निर्माण गर्ने प्रक्रिया । • ऋण लिंदा अपनाउनु पर्ने प्रक्रिया र त्यसका लागि पेश गर्नु पर्ने कागजात तयारी गर्ने प्रक्रिया । • ऋण लिन गर्नुपर्ने प्रक्रिया । • अभिलेख राख्ने तरिकाको ज्ञान <p>सुरक्षा सम्बन्धी ज्ञान अभिलेख राख्ने तरिकाको ज्ञान</p>

औजार /उपकरण तथा सामानहरूः

सुरक्षाका उपायहरू (सावधानी):

General Quality Indicators

Input Level

SN	Criteria	Objectively verifiable indicator (OVI)	Means of verification (MOV)
1	Mechanisms to identify training needs in the labour market:		
		<ul style="list-style-type: none"> • Training Needs Assessment /Rapid Market Appraisal (or other appropriate method) is following standard methodology and depicts demand for skilled workers and their training needs at local level is conducted at least once per year. • T&E regularly meets Chambers of Commerces, representatives of local businesses and bigger industries as well as actively participates in local employment and training review events. 	TNA or RMA report No. of meetings, list of participants and minutes of the meetings.
2	Schemes used to promote better access to VST:		
		<ul style="list-style-type: none"> • Training announcements are disseminated widely through different media (e.g., Local FM, posters, local community organization etc.) • Trainees are selected as per the trainee selection guideline of the programme. 	Frequency and content of information broadcasted in media and through other channels List of selected trainees (incl. detailed information on their eligibility as per the selection criteria).
3	Availability of training curriculum manual:		
		<ul style="list-style-type: none"> • Curriculum standardised by CTEVT is accessible to the instructors. • Training manuals/materials are developed based on the CTEVT standard curriculum and are of relevance for the labour market. 	Training event monitoring report Training manuals/materials.
4	Selection of Instructors:		Profile of instructors. Training event monitoring report
		<ul style="list-style-type: none"> • At least two 	

		<ul style="list-style-type: none"> At least one of the two instructors has minimum TSLC with one year work experience or skill test level 2 pass with three years work experience 	Profile of all instructors
		<ul style="list-style-type: none"> At least one of the two instructors successfully completed at least five day's customized TOT for level 1 and at least four days for elementary level conducted by a nationally recognised institute (such as TITI) 	Profile of all instructors
		<ul style="list-style-type: none"> All instructors are oriented before training start on the overall programme as well as the use of the curriculum and manual(s). 	Pre training orientation report
5	Training Cycle Management:	<ul style="list-style-type: none"> Timely preparation of training calender (start and end date of training, OJT placement plan, skill testing date, job placement plan and post-training support plan) 	Training calendar

Process Level

SN	Criteria	Objectively verifiable indicator (OVI)	Means of verification (MOV)
1.	Trainees' participation:	<ul style="list-style-type: none"> Trainees are with regards to gender, caste, ethnicity, education level and geographical origin from the eligible target group. 	Database of trainees
		<ul style="list-style-type: none"> Maximum 20 per group 	Database of trainees. Training event monitoring report
		<ul style="list-style-type: none"> Throughout the training at least 80% of the trainees are attending. 	Trainee attendance sheet. Training event monitoring report
2	Involvement of Instructors:	<ul style="list-style-type: none"> The trainee vs instructors ratio is during theoretical training maximum 20:1 and during practical training maximum 10:1. 	Training event monitoring report. Training session plan

		<ul style="list-style-type: none"> • Adequate facilities as specified in the training programme document and fact sheet. • At least two clean toilets separate for male and female with running water and soap. 	Training event monitoring report
3.	Physical Facilities	<ul style="list-style-type: none"> • All tools and equipment have appropriate safety measures. Safety related information and checklist posted at the lab/ workshop. Trainers and trainees are instructed about health and safety measures. First aid box continuously replenished, clearly marked and accessible in the workshop. Trainers are instructed on how to provide first aid. 	<p>Training event monitoring report.</p> <p>Training session plan.</p>
4	Provisions for practical training		
		<ul style="list-style-type: none"> • Ratio of theoretical and practical classes is 20:80 	<p>Training event monitoring report.</p> <p>Training session plan.</p>
		<ul style="list-style-type: none"> • Each trainee practices all tasks on the respective equipment and/ or with the tools specified in the sector and occupation-wise quality standards. 	<p>Training event monitoring report.</p> <p>Training session plan.</p>
		<ul style="list-style-type: none"> • Each trainee participates in OJT, industrial practice, exposure visits etc. as defined in the standard curriculum. 	<p>Training event monitoring report.</p> <p>List of OJT placement, industrial practice, exposure visits.</p>
5	Provisions for soft and business skills training		
		<ul style="list-style-type: none"> • Trainees have access to training on labour rights, HIV/ AIDS & reproductive health, business skills training, life skills training and overseas orientation as per their needs 	<p>Training event monitoring report.</p> <p>Training session plan.</p>
6	Instructional Plan and Implementation:		
		<ul style="list-style-type: none"> • Training is implemented in accordance with the training calendar. 	<p>Training event monitoring report.</p> <p>Training calendar.</p>
		<ul style="list-style-type: none"> • Lesson plan is developed based on curriculum and training calendar. Log book maintained. 	Training event monitoring report
		<ul style="list-style-type: none"> • Training follows the curriculum standardised by CTEVT and the respective manuals are used in the classroom by the instructor and trainees. 	Training session plan, Training event monitoring report

7	Provision of placement counseling support:	<ul style="list-style-type: none"> Placement and counselling support in place with adequate staffing 	Monitoring report
		<ul style="list-style-type: none"> Experts from employers invited to trainee selection training and skill test. Employers provide OJT opportunities. Graduates are employed immediately after training. 	Monitoring report, Employment & Income verification report
		<ul style="list-style-type: none"> Graduates are linked to financial institutions for access to loan/ seed money for enterprise development 	Monitoring report, MOU between training provider and financial institution(s)

Output Level

SN	Criteria	Objectively verifiable indicator (OVI)	Means of verification (MOV)
2	Skills testing	<ul style="list-style-type: none"> Not more than 10% drop-outs among trainees 	Trainee database
		<ul style="list-style-type: none"> At least 90% of the trainees attend the skills test. 	NSTB skills test results
		<ul style="list-style-type: none"> At least 80% of the trainees pass the skills test. 	NSTB skills test results

Outcome Level

SN	Criteria	Objectively verifiable indicator (OVI)	Means of verification (MOV)
1	Placement rate of graduates		
		<ul style="list-style-type: none"> From each training event at least 60% of the graduates are employed. 	Income verification report/ Tracer study report
2	Utilization of acquired skills at the workplace:	<ul style="list-style-type: none"> Employed graduates earn at least the specified minimum income (if specified). 	Income verification report/ Tracer study report
		<ul style="list-style-type: none"> 90% of the employed graduates are in employment related to the occupational training. 	Income verification report/ Tracer study report
		<ul style="list-style-type: none"> At least 80% of the graduates and 70% of the employers are satisfied with the skills acquired in the training. 	Tracer study report. Employers survey

